

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI. Нью Йорк, Четвер, 14-го Мая 1908. Число 20.

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, May 14, 1908. No. 20.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці приймає в місяцю Цвітні і Маю с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союзу в Джерси Ситі, Н. Дж. дня 20 Марта 1908.

Н. Кирчів предс.

А. Шаршонь нас.

С. Ядловский фінанс. сенр.

Т. Лабовский рекорд. сенр.

Повідомленє.

Отсим подаєсь до загальної відомости всім відділам Р. Н. Союзу, що Х. Головна Конвенція Р. Н. Союзу в Америці відбудеться в місті Philadelphia, Pa. на днях 7, 8, 9 і 10 Юлія б. р.

На підставі § 90 статутів Р. Н. Союзу, кождий Відділ, котрий сповняє всі свої повинности взглядом Р. Н. Союзу, має право вислати одного делегата на Конвенцію, котрий мусить бути членом Р. Н. Союзу. В тій цілі число членів буде залежати від числа осіб, котрі належать до Відділу і Р. Н. С. чи то на ціле чи на половину посмертного.

Делегат заступаючий відділ, складаючий ся з не більше як 50 членів, має право до одного голосу, делегат заступаючий відділ, складаючий ся з більше як 50 членів, а не понад 150, буде мав 2 голоси, а делегат, котрий буде заступав понад 150 членів, буде мав 3 голоси.

Всі відділи, котрі суть управнені до більше як одного голосу, можуть вислати на свій власний кошт на кождий додатковий голос одного делегата.

Відділи, котрі не хотять вислати делегатів, можуть дати заступництво делегатови другого відділу.

Жаден відділ, котрий не сповнив всіх своїх обов'язків взглядом Р. Н. Союзу, як несплачене вповні розпоряджень або статута Р. Н. Союзу, несплачене старих довгів за відзнаки, книжочки, не буде мав права вибору делегата.

Всі делегати мають бути вибрані 30 днів перед Голов. Конвенцією і їх імена мають бути донесені Голов. Урядови на руки рекордового секретаря Р. Н. Союзу також в 30 днів перед Голов. Конвенцією.

Кождий вибраний делегат, має бути заосмотрений в повномочіє від дотичного відділу, заосмотрене печатію і підписом місцевих урядників, як також мусить вміти читати і писати.

Місце і час, в котрий відбудеться конвенція як також порядок конвенції, буде оголошено пізнійше.

Від Голов. Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Jersey City, N. J. Apr. 15. 1908.

К. Кирчів, предсідатель. А. Шаршонь, касієр.

С. Ядловский, секр. ф.

Т. Лабовский, секр. рек.

Відозва.

До всіх пп. місцевих Секретарів Р. Н. Союзу.

Поважані Панове!

Отсею дорогою звизає ся всіх тих пп. Секретарів, котрі ще не зволили прислати всіх старих грамот і бланкетів, щоби зробили се сейчас, щоби могли ми вислати всім членам нові грамоти, котрі від давна лежать готові в офісі і нищать ся.

Старі грамоти і бланкети присилайте в комплекті не по 2 або 3, щоби не мусіли ми вислати по пару грамот, а тимсамим заощадите нам праці і непотрібних видатків поштових.

Тим членам, що вступили до Р. Н. Союзу перед днем 1 Марта 1907, нових грамот не можемо видати без бланкетів, понеже того вимагає реорганізація Р. Н. Союзу. (17—20)

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.

К. Кирчів, голов. предсідатель. Т. Лабовский, гол. рек. секретар.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Цвітень 1908.

В. 39. Антія Кудлик ум. 12.III. 08.	1000.00
В. 6. В. Бук. Іванів ум. 3.III. 08.	1000.00
В. 58. Михайл Васів ум. 21.III. 08.	1000.00
В. 45. Тома Петкевич ум. 23.III. 08.	900.00
В. 114. Юрій Кулик утр. рук і ока	1000.00
В. 109. К. Пеляк ж. Антова ум. 23.II. 08.	400.00
В. 119. М. Кабал ж. Мах. ум. 4.IV. 08.	400.00
В. 41. І. Тарасевич м. Анни ум. 9.IV. 08.	400.00
В. 53. Соф. Гуменна ж. Стеф. ум. 14.IV. 08.	400.00
В. 53. Іван Динько незділь. слабкість	100.00
В. 120. Юрій Зазвірний утр. ноги	200.00

Разом 6.800.00

Платня гол. урядників за Цвітень 165.00

Адміністрація Союзу за Цвітень 141.12

Весь розхід вносить 7.106.12

Розмет платить 8039 членів на ціле посмертне (кождий по 0.85 дол.) і 756 членів на пів посмертного (кождий по 0.43 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 0.99 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, предсідатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

М а й.

14	Ч.	Сремї прор.
15	П.	Атан. В.
16	С.	Тимот., Теод.
17	Н.	4. О роз. Пел.
18	П.	Ірини вч.
19	В.	Йова многостр.
20	С.	Зн. Хр. Госп.

— Нова українська часопись. В Києві мав вийти перед Великоднем перший випуск гумористично-сатиричної часописи „Хрін“ Напрям часописи буде безпартійний, демократично-поступовий.

— Як доносять з місцевости Woodward, Oklahoma, те дня 11 с. м. в цілїм стейті шалів страшний торнадо. Кілька місцевостей, які не суть получені телеграфічно, мають бути цілковито знищені. Рівнож має бути ціле множество убитих і поранених. Сім міст потерпіло більші або менші шкоди: ними суть: Grand, Arnett, Vici, Metual, Estelle, Cooley і Richmond. Приміром з міста Grand, яке є столицею повіту Ellis County доносять, що цілий сей повіт представляє ся як одна купа руїн. Позаяк всюда поперерivano телеграфічну еполюку, то дуже тяжко про якісь відомости; однак і з тих скупих, які до сих пор наспіли, виходить, що шкоди і спустошення суть дуже великі.

— В місцевости Laporte, Ind. дня 6-го с. м. впаде на слід

страшного злочину. На фермі, яка належала до пані Bebe Guinness і згоріла, і де підчас пожежу згоріло і єї 3 оє дїтїй, найдено до тепер чотирнадцять групів мушци, закопаних в землі. Пані Guinness купила сю ферму по смерті свого першого чоловіка. Уже таємна смерть єї двох перших чоловіків рівнож наводить здогад, що і вони не згинули натуральною смертю. Поліція поки що заарештувала служачого пані Guinness, Ray Lamphere, про якого гадає, що він був з нью у змові. Що до неї самої, то годі знати, чи она згоріла з фармою, під якої зга-рищами найдено трупа жінки, однак без голови, чи може для замилення очей замордовано і спалено кого иньшого. Поліція є такої гадки і визначила навіть надгороду 5000.00 дол. за злов-ленє п. Guinness. Она то, купивши ферму, оголосила в часописах, що хоче вийти замуж, та кождого охочого, який лиш зголосив ся, а мав гроші зваблювала на ферму і мордувала. В сей спосіб, як гадає поліція, загинуло там до 20 мушци, хотїй до днесь віднайдено лишень 14. Чотири трупи було заховані в сьмітю в відлеглисти 150 кроків від хати, а решта у землі. Кождий був запакований в мішку. Коли читає ся справозда-ня про се, то попросту нехоче ся вірити, щоби се могла бути правда. І так в хаті була мала кімнатка, завієдги замкнена і в нїй після всякої правдоподібности поповнювано морди. Рів-

нож і пивниця мала свою гайну скритку; підлогу у нїй перед несповна роком вицементовано. Поліція задумує розсадити сю динамітом, бо гадає, що під цементом найде рівнож жертви. Дня 8-го с. м. в потягу їдучім до Нью Йорку, на стані Спрак-кюз арештовано якусь жінку на яку падало підозріє, однак в недовзі показало ся, що се була помилка. Зі знайдених до сих пор трупів розпізнано лишень трох. Чи і дальші дасть ся коли розпізнати, годі сказа-ти, позаяк деякі з них безпереч-но лежали в землі уже по 18 місяцях.

— На японське запрошенє дня 14-го с. м. з міста Харбіна у-дасть ся до Порту Артура від-діл війська, щоби яко депутатія взяти удїл в посвяченню памя-тника, який виставили японці погибшим в Порт Артурі росій-ським салдатам. Питанє, чи д-уже приято буде Москалям в генералїм Порт Артурі.

— В полудневих стейтах Зду-чених Держав тими днями по-візв страшний вихор так зва-ний Тобнадо і куди він перей-шов, лишив за собою лиш смерть та знищенє. Около 2000 людий вбитих і тяжко покалічених, 46 місточок зруйнованих, 2500 будинків перемінених в купу румовища, 8000 людий без даху.

— В Австралійськїм парламен-ті ухвалено дати пенсію всім старцям горожанам держави. Пенсія ся буде виносити два доллари і пів тиждень, як раз тільки, що коштує житє одного чоловіка і зачне ся виплачувати від першого липня слїдуючого року

— Проєс генерала Павлова, що відбуде ся незабаром в Пе-тербурзі, грозить для росій-ськїх адміністрацій великою компромітацією. „Петер. Ве-домості“, котрих редактором є кн. Ухтомський так опісують „суд-жї“ Павлова: Коли Павлов з початком російсько-японської війни дня 12 лютого 1904 мусїв уступити з Кореї, старав ся о то, щоби стати дипломатичним агентом тоді ще всемогучого царського намісника Далекого Сходу, Алексїєва. То єму не удало ся і його перенесено до Шангаю, щоби звідтам давав тайні вїсти про положенє Япон-ців. Замість того волїв Павлов занятї ся фінансовими справа-ми. „Талановитий“ дипломат — як пише кн. Ухтомський — взяв ся помагати правительству в його интересах а до помочи взяв собі якогось Цімермана, сибірського дезертира. Так за-купив який десяток новієм драгтивних і нездальх до зовніш кораблів за величезні суми, з котрих очевидячки значна часть тонула в його кишени.

Дальше одержав Павлов приказ купити соленого мяса по 15 цнт.

за фунт, а він купив замість того волового лою і порохував собі по 40 цнт. за фунт. Так купив він також за посередни-ством свого агента 63.900 пар чобіт і порохував собі по 13 доларів за пару, підчас коли такі чоботи коштують в Шан-гаю 3 до 4 долари, а остаточно із тих всіх чобіт дістало ся лиш 7000 пар до Порту Артура. При закушї провіанту і вислїці войска до Росії помагав Павлову в Шангаю ще й російськїй ге-нерал Весімов. За перевіз войска з далекого Сходу до Росії на-зали собі платити по 280 рублів від одного вояка, а перевозили їх на вуглевих кораблях. В той спосіб перевезено 25.000 мужа до Росії, аж остаточно прави-тельству було се вже за довго і воно перевезло дальших 90.000 мужа на власну руку по 125 рублів від вояка.

Тодї то петербурська комісія, передала справу Павлова кон-трольови державному до роз-слїду а на його жадає уста-новлено спеціальну слїдчу ко-місію, котра викрила, що на-виплатки у висоті богато мільо-нів рублів брак всяких квітїя і документів а тоді документи, які Павлов предложив, дуже підозрілої вартости.

Коротенька відозва.

Не записуйте церковних маєтків на рим. кат. біскупів!

Знаю армієри, що вже в часі побуту нашого гр. к. Евєскопа, деякі парохїї позалисовали свої маєтки на рим. кат. дієцезальну організацію. Не слухайте, що се все одно, бо передача наших церковних маєтків на рим. кат. організацію для нас смерть.

Тих кільха слів уважав я публично оголосити — спов-наючи при тім обовязок як руського гр. к. священника.

О. Нестор Дмитрів.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ товариства „Просвіта“ відбуде ся в суботу дня 23. Мая 1908 р. в Ліберті Гал. ч. 255—263 Е. Гаустон Стр. Дохід призначений на Бібліотеку Тов. „Просвіти“. Початок о год. 7 вечер. Вступ 25 цнт. На сей баль запрошає Русинів з Нью Йорку і околиці.

22 Н 76 Комітет.

Брак роботи

є причиною, що богато Русинів мусить оглядати ся за нїмїм занятєм. І нащо богато ломати собі голову, коли тепер фарми незвичайно подешевїли. Платїть ся за всякі інформації, залучаючи марку на відповідь, на адресу: JOE SHARKANS 184 Hudson Str. New York, N. Y.

Ів. Франчук.

Як воювали Запорожці.

Хто з нас не чув про козаків-Запорожців? Були то лицарі не аби які. На своїх легких чайках пускали ся на Чорне море, заглядали до Синопи і Трапезунту*), а навіть і самого султана у Цареградї не побоювали ся та навідували ся частенько до него.

Лицарські подвиги їх були звісні цілому світові, що дивував ся їх сміливості й відвазі. Немає звелічав їх хоробрість та відвагу сам нарід український в чудових піснях, сотворюючи безсмертний пам'ятник для тих, що кляли свої буйні голови за рідний край.

Мабуть цікаво буде знати і нашому селянству, як саме воювали його чубаті прадіди з ворогами та слави добували. Воювали Запорожці найпаче з своїми сусідами: з Поляками, Турками, Татарами а деколи з Москалями та Волохами. З Татарми Запорожці найчастіше били ся, бо вони були їх найближчими сусідами і рік річчю набидали на українські землі, руйнуючи все огнем і мечем та забиваючи в ясір тисячі народу. Щоб оборонити Україну від татарських нападів, старали ся Запорожці передовсім не допустити Татар в границі України, а обороною до того служили їм бекети (пікети), радути, фігури і могили.

Бекети були то кінні відділи Запорожців, що їздили степом вздовж татарської границі і зорили за всякими рухами ворогів і як Татари рушали в похід, вони сейчас повідомляли про те своїх. Бекети містилися в двадцяти стоянках (постах), а число Запорожців в усіх тих стоянках виносило і до чотири тисяч людей.

Радути, се були укріплені великі хати, в котрих містилася залаго зложена з найменше з 50 людей під начальством осадя, а служили для поміщення для сторожових бекетів. Радути стояли в віддаленні від себе на 10 до 30 верств, так щоб з одної радути можна було видіти другу; були вони вкриті камішем і огорожені деревляним забором.

Коли козацька бекета помітила щось підозрілого у Татар, давала сейчас знати залозі в радути, а Запорожці в радути самі міркували, чи дадуть раду ворогови, чи ні. Як ні, то запаювано фігури.

Фігурами називали ся бочки без верхнього дна, уставлені на собі в виді правильного круга так, що підставу фігури творило шість бочок; на перший круг ставили Запорожці другий з п'яти бочок, на другий — третій з чотирьох бочок, на третій — четвертий з трьох бочок, а на п'ятім крузі кладено одну тільки бочку зовсім без дна. Між так уложеними бочками було порожнє місце, котре заливало смолою. Над самою верхньою був залізний прут з бляхом, на котрий навішано вузевку або шнурок. Один кінець вузевки звисав на землю, другий входив в порожнє місце між бочками, а до його кінця прив'язувано сніпок соломи.

Як лише вартоті бачили, що самі Татарам не дадуть ради, підбігали до фігури, ловили за вільний кінець шнурка і підтягали в тору той, на котрім був сніпок соломи. Солому підпалювано і спускали назад в середину фігури, а фігура займала ся тогди великим огнем і давала знати широко й далеко про небезпеку. На той знак, коли не всі, то що найменше поблизькі радути і бекети, а навіть і ті Запорожці, що вибрали ся в степи на роботу, бігли в сторону палаючих фігур, щоб дати одпір Татарам. Коли Татари були поблизь бекетів, то Запорожці запалювали дві фігури, а коли вони перешкодили границі, запалювано три фігури. Коли Татарва впала в межі Запорожських земель, тогди козаки гонили за ними.

Щоб не впасти жертвою якого підступу Татар, пускали ся за ними козаки в погоню не инакше, лише табором зложеним з двох рядів возів і замкненим з переду і з задку окремо 8 або 10 возами. Одна часть Запорожців держала ся в таборі, а другі вганяли на конях з боків табору і в такім виді скоро двигались по степу, бо від швидкості залежало тут все. Серед того висідали Запорожці ще сторожу себто патрулі на всі чотири сторони, котрі пильно зорили за ворогом і вразі чого давали знати козакам, а табор сейчас ставав і готував ся до борби.

До оборони від ворогів служили ще й могили, себто земляні насипи. Робили їх Запорожці звані могильниками а по нашому сапері; різнили ся ті могили від звичайних тим, що були обведені валами, а на могилі стояла пушка. На самій середині могили було углублене, в котре скривали ся Запорожці і гляділи, чи не видно де стада ворон, або чи не колись ся в ріжні боки висока степова трава — „тирса“. Се іменно був знак, що Татари в степу. Замітивши се, Запорожці палили огні і стріляли з пушок і в такій спосіб повідомляли околицю про лихо. Щоби не звести в блуд своїх і дати можливість відрізати козаків від Татар, все в такім разі вскакували на курган один козак, в противенстві до Татар, котрі вбігали купом.

Такої тактики, отакого способу воювання держали ся Запорожці, обороняючи себе від ворогів. Але Запорожці не все лише відбивали ся від ворога. Дуже часто і вони ступали на него, нападали в його власній хаті. Після того, на кого ті походи улажували, були вони сухопутні, або морські.

До походів були різні причини. Часом загадувала їх старшина, часом знов самі Запорожці проти волі старшини рішали похід, щоб добувати слави та корити бутних ворогів України. Коли лише рішено похід, палено на Січі з армат, а відтак розсилали розсильників до тих козаків, що жили в степу по зимових і бурдюгах та скрізь по цілій землі запорожській, щоб закликали козаків на бій. Се називало ся кругова повістка. На сей зазив мовляли до улья спішили Запорожці у Січ кінно і пішо і з харчем. Часом загадували Запорожці більший похід, а тогди не обмежували ся лиш на свої власні сили, а закликали охотників з Гетьманщини. Спосіб закликування був велим характеристичний і він малює як найкраще характер Запорожців. На заході Європи закликувано охотників тим, що новобранців поили, платили гроші і обіцували їм всякі користи; Запорожці-ж поступали зовсім инакше. Вони кликали: „Хто хоче за християнську віру бути посаженим на кіл, хто хоче бути четвертованим або колесованим, хто готов перетерпіти всякі муки за св. хрест, хто не боїть ся вкінці смерті, нехай пристає до нас. Смерть і так кожного постигне!“

Такий зазив промовляв козакам до серця і Запорожці набирали багато охотників. Тогди доперва кошовий скликав на Січ раду, на котрій вииснював цілі війни і подавав план походу. По раді козаки розходили ся на кілька днів домі, щоб запастись харчем на дорогу.

Тепер на Січі розпочинав ся великий рух. Коли се був морський похід, ладили Запорожці свої човна; коли-ж сухопутний,

оглядали і направляли вози, на котрі набирали поживу, зброю і все потрібне на війні. Майстрам не було віддиху; за те ті, що не сурман та відбиті у них положених бранців — набирали на човна харчу, ставили на них фальконети (рід армат), набирали для себе зброю і чекали похмурих днів або темних ночей. Виглядавши мали до чого рук приложити, гуляли аж до нестями, бо в часі походу Запорожці жили мов монахи. Не то, що горівки на очі не бачили, але навіть люльки, невідлучної їх товаришки, мусіли віддати ся.

По при вози дбали Запорожці ще й про коні, в котрих дуже кохали ся і наряджали їх дорого. Вудила, сідла, стремена були дорогі і чим котрий Запорожець пристроїв краще свого коня вороного, тим більша слава для него. Не рідко убирали вони свої коні і в дороге вибівані бляхи, що аж сякали на сонці. Козачі коні були, як змії. Діставали їх Запорожці або через купно, або самі плекали, а ні то прямо займали у Татар. Займане татарських коней уважало ся лицарським ділом; їзди коний Запорожці густо-часто воювали з Татарми, котрі при даній нагоді крали їх знов у Запорожців.

Пристроївши коні та зладивши вози і все потрібне в війні, козаки старали ся і про оруже для себе, як рушниці, пістолі і шаблі, в все те прикрашали золотом, сріблом і всякими дорожчинностями. На оруже і коня козаки все своє багатство поклали, як і личить кождому лицареві.

Аж тепер гучно, бучно та стрійно вибирали ся Запорожці в похід. На чолі війська їхав хорунжий з військовою хоругвою, а за ним на пишнім коні сам кошовий. Дальше кобзарі й сурмачі а за ними маса війська, а іменно піхота, кінниця і козака артилерія. Все було стрійне, а коні і оруже світили ся від золота.

Ой у полі могила, широка долина.

Сизий орел пролітає:

Славне військо, славне запорожське

У похід виступає,

А як золоті сяє...

(Нар. пісня).

Із військом запорожським йшли в похід і всякі ремісники, як ковалі, теслі, кухарі, або по їхньому куховарі і могильники або сапері — люди, корих задачно було сипати в разі потреби земляні вали, копати ями й рови і т. п. Як вже згадано, Запорожці забирали з собою і вози, на яких везли артилерію і часть свого оружя, перевозили ранних і що найголовніше укріпляли ся ними против неприятеля. Запорожці йшли все табором; в його середині містилася піхота, а з боків їхала кінниця. Для надзору над рухами неприятельськими і для забезпечення себе від несподіваного нападу, висідали козаки на всі сторони сьвіта розвідників. Похід відбував ся більшою частию ночью; за дня козаки відпочивали по глибоких балках, або вишукували місця, де не доглянув їх неприятель. В дорозі були незвичайно обережні, бо не розкладали огнів; коням, щоб не ржали, зав'язували морди, а з собою говорили по шепку. Для орієнтації в місцевості уживали Запорожці нюрмбергських квадрантів, себто роду компасів (такого кружачка, на котрім засромлена голочка показує одним кінцем північ, а другим полудне). Та Запорожці і без того знали свої вольности, як власну пащу. Вони зміїли в степу добре розізнати ся. В день кермували ся після сонця, пізнавали дорогу по могилах, балках, скрутих трави і деревах, що поодинокі росли серед степу; в ночі „ухом та слухом“ по бігу ріки, зв'язках а наконєць по напрямі вітру, який називали після того, звідки дув: „москалем“, „бусурменом“, „донцем“ і „ляхом“. Скриваючи ся по камішах, уміючи вити вовком, удавати перепелицю і користуючи ся всім, що попадало ся їм в дорозі, Запорожці пильно зорили за ворогами, а нападаючи на них несподівано, розбивали малими силами і сильного ворога.

Запорожці не любили облягати міст, бо се не було після них лицарським ділом, за те борба на руку, грудь о грудь, творила славу воєнних подвигів козаків. Ставши лицем в лице з ворогом, Запорожці не відразу розпочинали з ним правильний, рішучий бій. Вони улажували наперед табор, окопували його, входили самі в него і розпочинали пальбу з армат. Однак канонада не тревала довго. Се було щось, як пригравка до властивого діла, як приготуване та набране відваги і сміливості до рішучого кроку. По канонаді висідали Запорожці з поміж себе сміливих і острих на язык людей на так звані „герці“, „грети“, або „татарський танець“. Охотники виїздили верх з табору проти неприятеля, а кружачи перед ним на конях, визивали його до борби в поєдинку, насміявали ся або кпили з него і в загальї старали ся його їдкими а глумливими словами вразити і роздрочити. Такі герці були з того згляду потрібні, що давали козакам нагоду оглянути положене неприятельських військ і розпізнати їх сили та слабі місця.

Відтак козаки несподівано переривали герц, ховали ся в табор, укладали план атакі і розпочинали правильну битву. Запорожці любили атаку з боків і з задку. Тому ділили своє військо на чотири части. Одну часть лишали в таборі, а три инші висідали на зад і боки ворога, з тим, щоб борбу розпочинати в один час. І коли справді всі відділи ділали одночасно, бо і ті, що лишали ся в таборі, нападали ворога з фронту, то козаки звичайно побіждали; так було під Жовтими Водами і Княжим Байраком, де ужито як раз того способу борби.

Замітне й те, що Запорожці старали ся впливати і на моральну сторону неприятелів, себто любили „напугати ворогів“. Завдане ворогові страху було у них не меншим подвигом, як глянєне смерті в очі.

Обороною козаків проти ворога служив та б о р, чотирокутний або круглий ряд возів. Щоби зробити табор, козаки ставили в округ по кілька возів в однім ряді, колеса лучили з собою залізними ланцюгами, оголоблі піднимали в гору, як копії, межі возами копали доли, а по углах ставили арматі і мездірі. В такий табор замикала ся піхота, а то й кінниця і звідтам хоробро, мов з якої кріпости відстрілювала ся і відбивали ся від ворога. При пальбі задні ряди наряджали рушниці і подавали їх безперервно переднім, що тим способом разили ворога без упину. Часом робили Запорожці довкола табору канали, вали і вочі доли. В устроєнні табору Запорожці були майстрами і в нім чули ся зовсім безпечні, бо навіть, як твердять чужосторонні інженери, були непобідимі.

Запорожці воювали не лише на суші але і на морі. Між сухопутним а морським походом козаків була лише така різниця, що на суші мали вони коні, а на морі місто коний чайки, себто довгі човна о 20 до 30 рядях весел, в котрих містило ся від 50 до 70 людей. Чайки були заосмотрені також в вітрила; тих вітрил уживали Запорожці рідко, а воліли гребти веслами, бо тим способом звертали менше на себе уваги.

Коли Запорожці рішили морський похід, щоб подратувати бі-відповідну пору до виїзду, пускали ся долі Дніпром на море. Кошовий, плів все в першій чайці. Але не так легко було дістати ся

у Чорне море, як би може хто гадав. Турки мали ся добре на осто-розі перед неспрошеними гістьми і від острова Тавані на Дніпрі до їх міста Кизикирменя, що стояло на березі Дніпра на противі остро-ва, перетягнули грубі ланцюхи вздовж ріки, построїли до переїзду ворота, а гирла пушок раз враз грізно гляділи на те місце і в кож-ній хвилі готові були розторощити смільчака.

Здавало ся, що не можна тамтуди перебрати ся, а однак Запорожці знали способи, щоб оминати лихо. Під'їхавши близько перегороди, ховали ся з чайками в безпечні місця, йшли в ліс, стинали великі дерева, вказали їх в купу і стоячи пускали ночью долі Дніпром. Деревя, несені філею, ударили в ланцюхи, а Турки, думаючи, що се козаки, палили в них з армат. Між тим Запорожці преспокійно сиділи собі в безпечнім місці і коли Туркам здавало ся, що вже знищили, або бодай відогнали Запорожців і переставали стріляти, тогди випливали вони з захисту і наперши на ворота, переривали їх і так безпечно діставали ся по за охорону і плли далше Дніпром. Коли Турки похопили ся на хитрощах Запорожців, то вони просто брали човна і несли їх сушею так довго, аж минула небезпека. Тогди спускали човна знов на воду і плли без-журно далше.

Лучало ся і таке, що Турки у самого устя Дніпра заставляли на Запорожців галері і кораблі. Було се дуже небезпечно, але Запорожці і тут не дуже лякали ся. Під охороною ночі уміли вони висмикнути ся чатуючим кораблям і як шукай вітра в полі, так і шукай Запорожців на морі. Турки не пробували навіть їх гонити, бо козацькі човна маленькі собою ховали ся в філах морських і не помітні здалека, а за те турецькі кораблі високі і видні самі вказували собою Запорожцям, як їх треба обминати.

На вістку, що Запорожці вдерли ся у Чорне море, розсилали Турки по всіх бережних містах остроги. Алеж се не багато помагало! Як Турки стерегли ся від моря, то Запорожці ховали свої човна в якісь прибережні заглибини і нори, а самі від суші в ночі ударили на місто, палили і рабували його, визволяли невольників, та зі здобичю спішили на човни і відпливали на повне море. Погулявши кілька днів по морю, нападали в той сам спосіб на друге, третє і т. д. місто, а навіть і самому Цареградові запаювали сьвічки.

А в невіденську рано пораненько плывуть славні козацькі плывуть човенцями, поблискують веселцями, Вдарили разом сімсот самопалів... Була Варна, була Варна здавна славна, Славніші козаки, що в тій Варні міста взяли Міста в Варні усі взяли, а в них Турків порубали.

Народна пісня.

Оттак гуляли Запорожці на повнім морі, але турецьких кораблів вони таки пильно уникали, бо не їм на малих чайках було бити ся з великими суднами. Лучало ся однак, що оминати Турків ніяк не було можна і тогди Запорожці готували ся до борби. Дожидали вечера, а тоді підпливали близько турецьких кораблів. Одна половина козаків стріляла з пушок, а друга дожидала хвилі, коли чайка цілком зближить ся до турецького судна. Тоді вскакували мито на галеру і там розпочинали з Турками бій. Часті виходили Запорожці і тут побідниками, хоть дуже багато їх кляло свої буйні голови.

Ограбувавши в такий спосіб турецькі міста і набравши багату добути, вертали козаки по якімсь часі з визволеними невольниками домі „на ясній зорі, на тихій воді, у мир хрещений, у край веселий“. Але і сей поворот не був безпечний. Турецькі галері стояли у устя Дніпра і стежили за повертаючими з добучею козаками. Але як з кожної небезпеки, так і з сеї уміли Запорожці видобути ся. Вони приставали в звиснім їм заливі недалеко Очакова і по тім заливі і низькій дощині, ідучий від залива к' Дніпру, та заливаний морською водою допливали до сухого місця. Там забирали свої чайки на плечі і несли їх так довго, аж знов могли поспускати човни на воду. Часом мусіли Запорожці дуже колувати, бо аж донським лиманом, рікою Міюсом, через Вовчу-Воду і Самару доходили в Дніпро, а там горі Дніпром діставали ся у свою Січ, де части добути ділили між себе і часть її віддавали на Січову церкву і монастирі.

Предивно тепер стає, що Запорожці на своїх лихих чайках могли важити ся на такі сміливі подвиги і під носом турецьких галер і війська грабили й палили їх міста! Зложила ся на се по части і оспалість Турків, але здебільша треба ті удалі подвиги приписати козацькій незвичайній відвазі і сміливості, бо не зважали вони на ніяку небезпеку. Чи то в походах сухопутних, чи морських смерті за ніщо мали собі Запорожці, а були такі витревали, що хоть ворог відбив їх і 20 раз, то вони ще 21 раз пробували щастя! Не даром в Польщі говорили про козацтво, що воно — гидра, котрій хоть відрубаєш голову, то натомість виростають нові.

Не дбає Запорожець про своє житє, про свою голову, бо: Не сьогодні, так завтра поляже вона, Як у степу од вітру трава, А слава не вмире, не поляже Всьому світу лицарство козацьке розкаже, Та козацькая слава,

Що по всьому світу дивом стала. (Нар. пісня)

Та не треба думати, що Запорожці все побіждували своїх ворогів. Побивали і їх вороги, але тогди уступали вони все в порядку, а дякуючи бистрим своїм коням, уходили поспішно перед натрапуючим ворогом. Часом, щоб спинити неприятеля, запалювали траву в степу, а тогди вороги спасали ся бігством, як хто лиш міг скоро, щоб уникнути певної загибелі.

Такими були славні Запорожці і так воювали вони з ворогами за свободу і добро України та за святу віру. І хоч вже 130 літ минуло з того часу, як царица Катерина II. зруйнувала Запорожжє, слава про козаків в серцях праправнуків не вмирає та не гине, бо чубаті Запорожці се вицьвіт народної душі, сама краща частина народного „я“.

Давних Запорожців нема, але борба з ворогами не переводит ся. І встають нові „Січі“, нове товариство. Новітні Запорожці мечем воюють, а наукою і просвітою та при тім можуть сміливо глядіти на колишніх козаків як на примір відваги, хоробрости витревалости в бою з ворогами.

Не стало давних Запорожців, а вони все ще живуть в серці і піснях нашого народу:

Дніпре брате, чим ти славен?

Чим ти славен, чим ти рівен?

Чим ти ясен, чим ти красен?

Чи своєю довжиною, чи своєю глибиною?

Чи крутими берегами, чи жовтими пісками?

А чи темними лісами, чи зеленими лугами?

— Ой я славен козаками, молодими бурлаками...

*) Міста на побережю Малої Азії.

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союзу“ за місяць Марець 1908 р.

Число Відліку	Назва Братства	Розмет
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	306 31
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	60 57
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	233 98
4	Jersey City, N. J., Бр. сьв. о. Ніколая	100 00
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П.	78 02
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.	105 29
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богородиці	151 14
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михайла	51 27
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богородиці	66 52
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	94 21
11	Waterbury, Conn., Бр. сьв. Ів. Хрест.	28 56
12	Yonkers, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хрест.	75 70
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	31 12
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Ів. Михайла	92 98
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хрест.	39 78
16	Lansford, Pa., Бр. Преч. Богородиці	220 63
17	West Pawlet, Vt., Бр. Преч. Богор.	18 36
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хрест.	26 50
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василія	86 28
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	68 69
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Киріла і Мет.	17 32
22	Manown, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	10 20
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Михайла	44 88
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	20 44
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	57 05
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Преч. Богор.	43 73
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.	61 01
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілії	132 00
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	33 39
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	97 54
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Михайла	43 59
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	82 47
33	Northampton, Pa., Бр. Преч. Богород.	522 20
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	15 55
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Святит.	41 55
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	47 94
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. О. Ніколая	62 77
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	81 01
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	64 52
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілії	146 76
41	Manor, Pa., Бр. сьв. Михайла	46 02
42	Passaic, N. J. Бр. сьв. О. Ніколая	77 95
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василія	35 91
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Богор.	9 98
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов“	44 73
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.	187 01
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	57 93
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	261 22
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Богор.	14 28
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. Ів. Ів. Хрест.	16 90
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Михайла	35 84
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хрест.	55 64
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	263 70
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Михайла	14 04
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	110 09
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богор.	51 29
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	20 40
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Володимира	143 58
59	Leinsring, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	—
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	—
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	78 52
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	77 14
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	82 58
64	Gradatim, Pa., Бр. сьв. П. і П.	6 12
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод.	61 50
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Андрея	41 05
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Михайла	171 92
68	Ansonia, Conn., Бр. сьв. Григорія Бог.	24 04
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря“	36 66
70	Jersey City, N. J., Клуб Поступовий	70 45
71	Franklin Furnace, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	25 37
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Володим.	60 44
73	Providence, R. I., Бр. Князя Данила	10 79
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	20 63
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Володимира	30 60
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	27 17
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	23 02
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ніколая	—
79	Meysersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	24 04
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Михайла	70 63
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.	27 50
82	New Alexandria, Pa., Бр. сьв. П. і П.	129 19
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любов	14 77
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Михайла	55 08
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михайла	154 99
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богородиці	58 14
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Василія	20 90
88	Cross Fork, Pa., Бр. Пр. Богор.	11 81
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. арх. Мик.	17 34
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	42 30
91	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	64 85
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	131 20
93	Newburgh, O., Бр. сьв. Йосифа	21 42
94	New Britain, Pa., Conn., Бр. сьв. Тройця	43 82
95	Beavers Meadows, Pa., Бр. сьв. Михайла	52 83
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	81 77
97	Marion Heights, Pa., Бр. сьв. Ніколая	29 21
98	Shenandoah, Pa., Бр. сьв. Волод.	58 68
99	Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	68 50
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	20 84
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Богор.	5 80
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	101 26
103	Export, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	23 02
104	Perth Amboy, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	130 07
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Михайла	14 04
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	50 60

Число Відліку	Назва Братства	Розмет
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці	45 07
108	New York, N. Y., Бр. сьв. Володим.	56 69
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Михайла	26 93
110	Leetsdale, Pa., Бр. сьв. П. і П.	17 34
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	24 44
112	Newark, N. J., Тов. Любов	17 84
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Василія	27 54
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.	62 72
115	New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Михайла	32 64
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Михайла	18 06
117	New York, N. Y., Тов. „Січ“	19 10
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богор.	—
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михайла	27 54
120	Spangler, Pa., Бр. Преч. Богородиці	51 53
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	183 71
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богород.	30 30
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богород.	137 95
124	Ormsrod, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	22 98
126	Beaver Dale, Pa., Бр. сьв. Михайла	36 23
127	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	15 63
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	20 90
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	53 22
130	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Флора і Лавр.	23 94
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Україна“	10 15
132	McKeesport, Pa., Тов. „Зап. Січ“	35 70
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	12 77
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	43 17
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	76 82
136	Carnegie, Pa., Тов. „Січ“	40 67
137	West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія	8 16
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наумовича	18 34
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богород.	24 48
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Михайла	40 49
141	Little Falls, N. Y., Бр. сьв. Ніколая	18 50
142	Elisabethport, N. J., Бр. сьв. Мик.	29 02
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	43 94
144	New York, N. Y., Тов. Тисмениця	30 57
145	Altoona, Pa., Бр. Пр. Богород.	24 48
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.	31 62
147	Allentown, Pa., Бр. сьв. Михайла	29 87
148	California, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	30 16
149	West Seneca, N. Y., Бр. Пр. Богород.	12 77
150	Irwona, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	17 34
151	Allentown, Pa., Бр. Пр. Діви	9 86
152	Homestead, Pa., Бр. Пр. Богор.	—
153	Berwick, Pa., Бр. сьв. О. Ніколая	25 90
154	Dunmore, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	21 66
155	Perth Amboy, N. J., Тов. „Січ“	24 78
156	Chattaro, W. Va., Бр. сьв. П. і П.	6 62
157	Donora, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	30 13
158	New Kensington, Pa., Бр. сьв. Володим.	24 04
159	Herkimer, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	27 80
160	Jamaica, N. Y., Бр. сьв. Ю	17 71
161	Tower City, Pa., Бр. сьв. П. і П.	22 29
162	Scranton, Pa., Бр. сьв. Волод.	16 92
163	Edmonton, Alta., Can., Тов. „Зоря“	19 38
164	North Hadley, Mass., Бр. сьв. Ів. Хрест.	12 08
165	Chicago, Ill., Бр. сьв. П. і П.	19 25
166	Barnesboro, Pa., Бр. сьв. П. і П.	47 28
167	Cumbola, Pa., Бр. сьв. П. і П.	27 68
169	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	28 55
170	Chauncey, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	23 06
171	Pittsburg, Pa., Тов. „Січ“	9 71
172	Saltsburg, Pa., Бр. П. і П.	22 46
173	Cleveland, O., Сестр. сьв. Ольги	17 13
174	Oxford Furnace, N. J., Бр. сьв. О. Ніколая	22 44
175	Detroit, Mich., Бр. сьв. О. Ніколая	16 78
176	Newburgh, N. Y., Бр. сьв. О. Ніколая	21 45
177	Vegreville, Alta., Can., Клуб Дра Ів. Франка	9 18
178	Manchester, N. H., Бр. Пр. Богор.	21 00

Прихід за Марець б. р. е	9 427 51
З того розмет за Марець	8 548 49
За діти	222 39
За вступ. грам., відзн. і т. д.	109 09
До розмету за Лютий	547 54

Разом 9 427 51

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Никиті Майчак, Шакокін, Па.	400 00
Івані Феєко, Донмор, Па.	200 00
Йосифі Кушвара (Пішвара), Мкієпорт, Па.	1000 00
Андрю Канчуга, М'Аду, Па.	1000 00
Юрію Галашник, Тозер Сіті, Па.	1000 00
Федорі Машляк, Маганойлейн, Па.	500 00
Николаю Дубас, Джессуп, Па.	400 00
Марії Сухиня, Ланкастер, Н. Й.	400 00
Юлі Малаш, Донмор, Па.	400 00
Марії Явітевській, Голіок, Мас.	400 00
Юлі Владика, Пітсбург, Па.	400 00
Анні Драган, Алегени, Па.	400 00
Марії Морозко, Перт Амбой, Н. Дж.	15 00
Михайлі Дутканач, Ансонія, Конн.	15 00
Анні Лавор, Плімавг, Па.	26 00
Анні Лепак, Пітсбург, Па.	149 00
Стефані Риджик, Карнегі, Па.	15 00

Сирітська часть по бл. п.:

Антоні Скробала, Бреслав, Па.	500 00
Спиридоні Верхнянським, Сімор, Конн.	336 00
За допомога для	
Михайла Тирпак, Траугер, Па.	100 00
Юрія Чучий, Плезентвалей, Па.	100 00
За орган Р. Н. Союзу	881 40

Платня головн. Урядників	165 00
Адміністрація Р. Н. С.	56 10
Друки і печатки для м. від Р. Н. С.	71 50
Разом розхід за Марець б. р. ест	8 930 00
Зіставлене:	
Прихід за Марець б. р. ест	9 427 51
Готівка з кінцем Фебруара б. р. була	44 636 42
Весь прихід ест	54 063 93
Розхід за Марець ест	8 930 00
Готівка з кінцем Марця ест	45 133 93
З того Сирітський Фонд виносить	21 510 92
Фонд резервовий	13 703 86
Фонд народний	1 609 08
Фонд бідних	1 609 08
Фонд розпорядимий	6 700 99
Разом	45 133 93

К. Кир'я, гол. предсід.

А. Шаріонь, гол. касієр.

С. Ядловський, гол. секр.

Допиєь.

Ню Йорк.

Зі всіх сторін люди дописують до „Свободи“ різні вісті а з Ню Йорку, гори міста, ніхто чогось нічого не напише, хотий там живуть Русини та так само мають у себе досить ріжних, як то кажуть по теперішньому, „політиків“. Бо і чому ж би не мати? Прецінь Ню Йорк, а ще гора міста, то була колись велика твердиня наших ярих твердих москалів з під Горлиць, котрі думали, що перевернуть цілу Америку Русь на своє копито. Гадали бідачиска, що Русини такі дурні, що як вони мерзенні крикнуть на „радикалів“, то всі Лемки як один заберуть ножі тай гайда на радикалів.

Але переписалися чесні люди, хотий не дуже велика купка їх і була, відлучилися від гнилої колоди, та заклали собі братства чисто народні з програмою, тримати ся свого власно гр, рідного, та спомогати самі себе взаємно. Так основано сестричне братство сьв. Ольги, жіноче, а мужське братство сьв. Андрея, і оба тоті братства розвивають ся дуже красно. Твердолоби мало не показались зі слости, коли бачили, що в їх твердині, радикали так гарно розвивають ся. Зачали ріжними штуками вмовляти в людей ненависть та хотили тим чином розбити тоті братства, та весь нарід перетягнути до своєї кошари. Люди не бояли ся лайок, які твердолоби в своїх новинках на них писали і тримали ся твердо свого. Тоді хруні впадци, що нічого в Ню Йорку не вдіють, забрали ся з гори міста та перемудували свою шмату до Олфранту, але головний редактір Гладик не пішов з ними, бо му троха самі хруні дроту закрутили, та позістав ся в Ню Йорку надалі, та зачав видавати знову газету, як наші люди її називають „Паскудника“, в котрій все тільки гниль величає, а на все добре мов скажена собака бреше. Хто з поважаних читачів коли читав його газету, той знає, що в ній ест. Но, але тоє все лишу на боці. Я хочу написати дещо, як ми святкували великодні свята в Ню Йорку, на горі міста.

Як вже звичайно, то наш нарід руский на Великодні свята пече великі хліби, так звані паски; кожда родина пече собі три такі великі як колесо млинське паски, і то лишень для себе. Єсли має бурдинярів, то мусить печи кождому бурдинярови одну таку велику паску. Часами можна бачити в однім домі таких пасок і десять, а яєць та ковбас без ліку — що мало ся стіл не заломить під тим усім. Потім приходить священик та святить.

Н 77

Отже наші люди напекли тих пасок і попросили свого священика, щоби ім посвятить; хруні просили батюшку расейского, щоби ім по твердому покрупив. Вони думали, що як батюшка ім паску покрупить, то буде смачніша, але перерахували ся. Батюшка сказав, що як

хотять, то нехай собі позносять до одного архихруня, то він ім покрупить. Тоді хруні як шалені зачали носити паски до архихруня, і то так, що аж поприли під тягаром; але не всі тоє робили. Менче збаламучені люди гадали, що вони собі нашого священика попросять, щоби ім посвятить паску. І так одна жінка заклікала нашого священика до себе без дозволу свого мужа — хруня. Послухайте, що ся стало з паскою, коли муж прийшов до дому і довідав ся, що паска посвячена нашим священиком а не батюшкою: він заприсяг, що не буде паски їсти. А мав він у себе двох бурдинярів, також хрунів, котрі так само казали перед газдою, що не будуть їсти паски. Але чи того додержали? Де там!... Коли газда твердолоб пішов спати бурдинярі далі їсти, та так їли, що мало не постріляли ім черева. Газда коли пробудив ся, то і половини паски не застав.

Тепер верну ся, як батюшка святить і що дістав за те, коли хрунята позносили паски до архихруня. Батюшка покрупив тоє все, та архихрунь взяв календар до руки та зачав ходити поміж твердолобів збирати на батюшку гроші за покруплене. Но, але хруні все хрунями. Вони не чекали, щоби щось батюшці дали. Кождий хал за свою паску та в ноги. На що ім платити, коли вже мали покруплене. Батюшка гідячи тоє, собі в ноги. Коли так гнав, як опарений, один його парафіянин кликав його, щоби зайшов до нього та паску покрупив, але батюшка лише рукою кивнув, тай пішов доми. А хруняки потім доперва до нашого священика, щоби сей ім святить паски, кажучи, що вони ніколи вже ходити до батюшків не будуть, та що вони — як самі признавались — підлий людий слухали, котрі ім казали, що батюшка все за дурно людям зробиць, а воно інакше стало ся — батюшка хотів заплати так само як і другі.

Я се написав длятого, щоби то ті люди, що ест мають трохи чести та незатратили естє віру, щоби горнули ся до своїх братств, вже давно заложених, та признали, хто вони суть, та хто ім брат а хто кат.

Пашканин Павло.

Важне для церковей!

Сим подаю до загальної відомости, що від пів року перебуваю в Америці як арт. різьбяр, спеціаліст у всяких церковних роботах різьбярсько-позолотарських. Образований в перворядних артистичних закладах та школах європейських, бувши управителем в „Товаристві для розвитку рускої штуки“ у Львові, приймаю всякі роботи церковні, як іконостаси, вітварі, проповідальні, кивоти, бальдахими і пр.

Тенер виконую іконостас для церкви в Butler, Pa. Pierce Ave.

Поручаю ся ласкавій пам'яті з глибоким поважаням

Іван Луговяк

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at
144 Hudson St., New York, N. Y.

Published by

Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Cukrowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879

„Свобода“

видається для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
видається щотижня в Четвер
і коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
в стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплатувати газету треба все-
гда в гори.Гроші треба посилати в ре-
комендованій листі, або через
авіо-адресу, або поштовою по-
штою (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру від-
дає від почтара або агента на
авіо-адресу офіси, пішли нам,
без того ми не годні грошей
платити.

Адрес:

„SWOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоб його адрес змі-
нили, мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

По вбійстві Потоцького.

Мірослав Січинський на-
ходить ся в слідчій в'язни-
ці — як доносить „Діло“ —
в повній рівновазі і по-
чуває себе загально добре.
Усіх ув'язнених, крім його
матері, як ми уже в
попередній числі доносили
випущено на волю. Роз-
права проти него, а влас-
тиво проти него і його
матері може після доте-
перішних диспозицій відбу-
ти ся не швидко, як по
20 мая, розуміється на
той випадок, що вона мала-
бати місце у Львові. Слід-
чому судні зголошено — вже
імена адвокатів, які будуть
функтувати як правні за-
ступники обжалованих.
Крім того заявлено двох
віденських адвокатів боро-
ниги обжалованих, колиб
розправу ведено перед ні-
мецькими суднями присяж-
ними. В наслідок поголо-
си, сфабрикованої поль-
ською пресою про мниму
пробу утечі М. Січинсько-
го, побут його в тюрмі
дуже обострено. Про по-
ганий харч та всякі ли-
тарства, практиковані з
купном їди, нічого й го-
ворити. Гроші йдуть, але
їди, яку за них нібито
купують ся, ув'язнений май-
же не бачить. В тюрмі
скріплено військовою вартою
11 мужа. На коритарі
функтує військова вар-
та, а під камерою, в якій
держать М. Січинського,
згоїть без упину жовнір з
найшним багнетом. Най-

дальші заарядження (береж-
ности заховають ся також
при переводжуваню ареш-
танта до переслухання. Крім
тюремних дозорців ступає
за ним все жовнір з кара-
біном. М. Січинському не
дозволяє слідчий суддя
читати ніякої лектури на-
віть „Листів з Африки“
Сенкевича!

Ще гірша доля припала
матері ув'язненого,
О. О. Січинської.

Ізза важкого життя в тюр-
мі та всяких заострень,
старенька, схворована матір
ринула ся на важкий крок —
на голодівку.

Голодувала вона від 8 го
цвітня. Наслідки голоді-
вки відбили ся на здоров'ю
ув'язненої так, що 10-го
цвітня по лікарських о-
глядинах, які перевів тю-
ремний лікар, д-р Люкас,
постановлено її за згодою
слідчого судні перевести
до шпиталю в карнім за-
веденю жіночим ім. Марії
Магдалини.

Хору матір перевезено
під конвоем до тюремного
шпиталю по 2-й год. по-
пол. Вістка про голодівку
матері Січинського дійшла
до відома загалу аж по
двох днях тому, що слід-
чий суддя не дозволяє ні-
кому бачити ся з нею.

О матерне серце, кілько
в тобі любови до своєї
дитини! Чи ж є для тебе
яка жертва за велика,
щоб ратувати свою ди-
тину?

Тимчасом погроми русь-
ких шиб, шильдів і інсти-
туцій у Львові починають
також видавати свої плоди;
звичайно: хто оє вітер, той
збирає бурю. Доказом сього
нехай послужить письмо
якогось шляхуна, оголоше-
не в львівській русиноїдній
„Przegląd“: „Podajemy його
дословно:

„Szczepan Redakcyo! W
odpowiedzi na antiruskie
demonstracje we Lwowie
znieszczone u mnie w posy-
lanym. Szkoda ponad 800
kopc. Zostawili napis „To
za ruskie szibi u Lwowie“.
Prasa rodujda z lwow-
skiego mottoch przeciw Ru-
sinom, a my drugumy o nasze
zycie! M. Zawadzki“.

Рівнож, як довідуємо ся
з приватного листа, то в
охрестности Львова самі
селяни зарядили формаль-
ний бойкот міста — і не
дозовять на торговлицю ні-
яких артектів до їди, через
що ціни всього у Львові
значно підскочили.

Се здається досить яскра-
во ілюструє пануючий на-
стрій посеред галицької
суспільности.

При сій нагоді, яко ілю-
страцію гонимості Русинів
в Галичині, не за-
вадить і згадати про заяву
бувшого посла до віденсь-
кого парламенту, д-р Вол.
Охримовича, який склада-
ючи свій мандат, сказав:

„Я зневірив ся в
успішність парла-
ментарної роботи, я
втратив надію, щоб
з парламенту можна
щось доброго для на-
роду зробити“.

Сі слова сказав чоловік,

який майже два й п'ять
літ (від 1890 року) засту-
пав і борю ся за подоцтані
права нашого народу у
Відні!... І коли такий чо-
ловік складає мандат, пови-
рений йому виборцями і го-
через се, що протягом два-
цяти літ прийшов до сего
сумного переконання, що
мимо послів, мимо протес-
тів і заяв, мимо австрій-
ського уряду, польського
хата топче ногами найка-
динальніші права нашою
народу — то і чужим
буде крок Січинського, крок
подиктований розумом,
яка не виділа ніякого за-
конного виходу з того по-
ложення.

Тепер усі дзвенники так
в Галичині, як і в цілій
Австрії розписують ся на
тему, хто має бути наслід-
ником г-р. Потоцького. Кожда
партія висуває свого, одні
Коритовського, другі г-р. Го-
луховського, Залеського, а
вкінці і Божинського. Пі-
сля останніх вістей най-
більше видів має Божин-
ський. Для галицьких Ру-
синів есентуальний сей на-
містник буде означати про-
довження системи Потоць-
кого: безправств, лайдацтва,
пакраїств, преливу крові
і т. д. і т. д.

Чи се причинить ся до
„успокоєня“ умів та до
злагодження пропасти між
Русинами а Поляками —
дозволимо собі поважно
сумнівати ся.

Слонь та цуценя.

Коли тільки сподобив ся
взяти до рук шмату під
назвою „Брехня“ — чи то
так — „Темна кривда“, на-
який гаспадин Луцик роз-
мазує своїми брудними ру-
ками багнюку й, опісля,
цим робітників ватає, —
то зараз тобі й лізе меж
очі якийсь оден Борух, та
це й Іван. Жеби не було
ймена християнського, то
подумав би, що то якийсь
жид. (Може й дійсно він
бувний син борухів з пей-
сами з Галичини, та там
був Йоско, а тут Іван, а
долара подай).

От цей потомок Сема —
сина Ноевого — завше на-
шпальтав цей „Брехня“
щось дзвунуть і дзвунуть
невтоменно на русинів у-
країнців та на їх отців ду-
ховних, ба й себе те ж
величає русином. Що за
чудасія й що це за собача
натура — думаю собі —
звиває себе русином, а на
русинів гавкає? Аж дивно
стало! Ну, думаю, приди-
влюсь, що далі буде з цю
проявою собачого хисту —
й на далі стежив за цю
шматкою. Іноді буває
так, що цей Борух роз-
маже свої туриси на ко-
лісцях майже на всю
цю шмату. Як гляну ото
одного разу... аж злякав
ся й признаюсь по правді —
навіть таки і позадрив ся
до його „талану“! Сів склав
руки на животі — та й ду-
маю собі: ото мабуть здо-
ровенда голова, мов вели-
чезний гарбуз, або ке-
з пивом за 3 долари з по-
ловиною, та ще й розумом

набита, що від одного ра-
зу має змогу таку силу ве-
дику намазати! В тім разі,
коли б він, цей Борух, як
ким чудом передомною
з'явив ся — дабей не втер-
пів би — так би й накин-
ув ся на нього й — не чи-
тавши наляпаного — по-
чав би його цілувати в са-
місіньку палу: чи в губи,
чи в ніс, чи в зуби... Ох,
я в тій хвилі тільки почу-
вав — не маю змоги й пер-
казати... Та й деж, таку
силу наляпати! Певна річ,
що як би цю мазанину бу-
ло розтягти рядком — лі-
тера за літерою — стало б
аж до „матюшкі“ — Расей,
в самісіньку Москву, та
цей на пів дороги до Пе-
тербургу.

Коли це почну читати...
Боже мій єдиний!.. та там
вітер такий, аж свистить,
а дурницею несе — що аж
уші вянуть! Що ні слово —
то горохом та кислотою ка-
пустою пахне, та так, то-
чнійсьню, як було колись
покійна баба Цамбалка,
готує цю „трапезу“, то від
неї чути смід на цілий
куток. Куди цій бабі, та
хоч би й якій... Борух їх
всіх за пояс заткне!.. Ну,
думаю собі, та й багато по-
бавно бути яшної поло-
ви зустюкали в Боруховім
гарбузі, чи то кеку,
що на його власних пле-
чах (на карку). Певна річ,
що можна було б з доброї
пів зими цю половою ви-
годувати п'ятеро свиней, та
це й з поросятами; стало б
аж до Різдва.

Ну, не буду вже брати
до рук Луцикову шмату,
щоб навіть не бабратись
з цю поганею. Та хіба й
рівня я їм: я ж з Расей,
був навіть в Москві, та й
не один раз, а аж двічі.
Переїзав цю „Матюшку“
кацапську вздовж й на пів-
поперек. А з кацапами,
то навіть і цілував ся, так
таки в самісіньку цапину
бороду й „цмок“! Та не то
що з простаками а навіть і
з урядовцями й попами,
коли було „Христос Вос-
крес“ — цілував ся. Та
мене там й не звалили
Грицьком, а величали
„Гришкою разудалим“.
От що! А я й звертав би
на них увагу?! Ні, не буду
навіть й дивитись в той бік,
де буде лежати ця шматка.

Тримав ся я міцно, але
нечистий скусив. Таки
взяв я до рук знов цю
шмату (число 17). Дав-
люсь... знов Борух, цей
ізраїль, але вже пішов у
гору, бо зазначив ся по-
Англицькому — „John Bo-
guch“, та ще й з Passaic-у.
Що це він тут знов... ди-
влюсь... аж то він зманав
якесь „Послѣднее“ заявле-
ніє. На перший погляд
воно наляпане... та, ба на-
віть й такими літерами як
у нас в „Матюшці“ — Расей.
Еге, думаю собі, то це
не аби який Ворух — ізраї-
ль, це, „Його Високоблаго-
родіє“ — він навіть по-
расейському маркує мазати.
Та й почав казати, що не
придивившись добре до
нього, спершу гримав на
нього. Ну, думаю, а що

як він й справді ємій лян-
цман, контрімен... серце
мое так і ватріпалося, мов
гаробедь від стріхою, від
радоців, що буду не оди-
лицею ту в Америці, а ма-
ти му расейського камрата,
дама щозжидівським при-
звіском. Коли це придив-
люсь у те „Послѣднее“...
аж там якийсь чорт будку
напав над літерою „О“, мов
би зважувачись захистити
ей від дощу. Чого це —
думаю — ця літера в такій
шанобі: на інших на нап-
ято, а на ній гей. Відтак,
решту, літери позістали си-
ротами. Так точнійсьню, як
в тій дитячій байці: „цю-
му дам й цюму дам.. а
ццюму на дам, води не по-
сив, дров не рубав... гай —
гай на бабину хату“... Тіль-
ки тут вийшло: „й ццюму не
напну будки, а ццюму —
гей, бо це — „О“. Відо-
лашні літери, мов би ті ді-
ти, що не одного батька,
аж шкода їх. Та й деж так
кривдять?!

Почав читати це „Послѣ-
днее“ (замість Расейського
„последнее“) — та де там,
нич не зрозумію. Дивови-
жа та й годі! Крім літери
„О“, з будкою — все ос-
татне, від дошки до дошки,
намазано власне по расей-
ськи з йорами й йорчиками,
та ятами, — а почнеш чи-
тати, то виходить — чорт
батька Борухового зна —
по якому. Та й дало мені
до гадки, чи не поробила
чого часом відьма над цю
„шматкою“. Та й як же,
скільки я в Расей подертих
ганебних московських кни-
жок, читав май бути біль-
ше ніж мниш згрізли,
а сього „Послѣднее“ ніяк
не втну, хоча — крім буд-
ки — літери московські.
Ні, якось, прочитаю — ду-
маю собі.

А вже це „Послѣднее“
й хрестив, аж тричі, і „От-
че наш“ казав... Нарешті
й расейських чудилів —
Івана Кронштадського й
Серафима Саровського (Вед-
медика) зазивав до допомо-
ги, — а вони в кожній при-
годі стають в допомозі.
Хто ж став в допомозі на-
шому „батькуші помазано-
му“ Миколі в дїйні з Япа-
ном — теж вони. Як би
вони ці чудила не помогли,
то можб Япанці й не
взялиб собі пів Сахалина,
та всеї Манджурії? Вони ж
стали в допомозі й росей-
ську флоту заховати від
Япанців під воду аж на
саме дно моря. — Ну, ду-
маю, тепер прочитаю.. Але
ці расейські чудила й ме-
ні так помогли — точній-
сьню, як „батькуші коро-
нованому“, Миколі Романову.
Давай прочитаю ще
„Давоскресний Бог“.. (що
помагає від навождення —
але й це не помогло. Не-
рехрестив ся я та й сів,
й руки на животі зложив.

Там часом надійшов до
мене оден добродій в Аме-
рицьким робровім комірці
з маплею, який підпарає й
тримає його голову на кар-
ку, бо вона від тяжкої пра-
ці під землею, звальюється
як не на те, то на друге
плече, — та й звідав ся у

мене, чого я сумую. Я йо-
му й відповів про те, як
мене „Послѣднее“ обмари-
ло. Він вийив ся трохи
свідомим в дїм „дїлі“, та
каже: „хоча ви й справжній
москаль, але ви того не
зрозумієте. бо тут тільки
літери московські, а мова
тут є: і угорська, і хорват-
ська і українська і поль-
ська, кущичок чеської... чо-
го тільки угодно. А поче-
кайте, трохи з годом ви ма-
ти мете змогу ліпше розу-
міти вже ма, бо в кожнім
разі завше вписують по
кілька московських слів,
жеби ми привичаювались
до москалів. Та то й ол-
райт, бо як же би ми ро-
зуміли „православних“ во-
сточно-расейських попів —
ні вони нас, ні ми їх, як
тепер буває. От наприклад
підеш до сповіди, то ти
„батькуші“ одно, а вони
тобі друге“.

Я його попросив поясни-
ти мені це „Послѣднее“,
що в ньому за суть. Він
пояснив, що в сїм „Послѣ-
днее“ Борух ганьбить руси-
нів українців й їх духов-
них отців, та Епископа, а
стає в обороні якогось
руссекого народа. (Це має
бути нас москалів, бо ми
пишем ся „руссеесекіє“) Та-
ж в дїм „Послѣднее“ є
щось за русскія „газети“,
певно за „Московскія Вѣ-
домости“ та „Кієвлянин“
або ще чорносотенніше
„Вѣче“, які він — має бу-
ти — радить читати. Опіс-
ля сього пояснення я де-
що зрозумів. Це має бути
така справа: сюда в Аме-
рику, расейський уряд за-
силає на „полювання“
за доларами своїх шпи-
гів, чи в свідків зараві,
чи в расах з підризаними
гривами, мов хвости у му-
ляків с. е. — попів. Нарід
— ті русини що живуть
в Америці — властиво їх
не розуміє, оджеж і дола-
рів не здобудеш. Поради-
лись наші шпиги... єврека!
і кажуть — „давай, зроби-
мо еволюцію! Накупимо за
рублі Борухів, Луциків,
Фекул (камбала), Репів й
того иншого хмизу... да-
мо їм ще рублів й на па-
пір, най лапають своєю
мовою, але московськими
літерами, та безвинно по
кілька слів вкидають з мо-
сковської какографії, щоб
майнери понюхали й моска-
ля, як він смердить, а там
наші рублі сторицею по-
вернуть ся до нас долара-
ми“. Як нарадились, так й
зробили: накупили сього
сміття, Юд-запроданців,
зрадників свого народа й
напустили гавкати на свій
же нарід, русинів, за те,
що не хотять бути моска-
лями. От це мізерне цуце-
ня, з жидівським привис-
ком, й дзвунуть на свій
нарід безупинно, аж охри-
пло. Хочаб вироди расей-
ські ліпше харчували, а то
кинуть йому бідолашному
сухого салдацького сухара,
та, ще й з червою, який за-
лишив ся від япанської
війни, а воно бідне й
мусить брехати, боронючи
цю Еволюцію, расейське
кнута-славе! А запитай йо-

го, чого воно без толку дзвюлять, — воно й само не знає чого, за рублі та сукаті. Якесь навійженне!.. Відомашнє піє цупеняти!.. Аж жалю бере дзвлячись на нього, як воно надриваєть ся. Та й що ж — „де шва рибка, погана й юшка“.

Так й приходить мені до гадки московська байка, в якій оповідають ся про одно таке мале цупеня, як Борух, що зважалося брехати на величезного слона. „Одного разу по вулицях водили слона на показ, чи може чого иншого. А слоні то дивовижа на селі у нас. За ним ціла юрба цікавих людей ходила, дивуючись на його величезну постать. Коли це де не візьметь ся мале цупеня та й давай брехати на нього. Так дзвюлять, аж заліваєть ся, та майже негомонно... В тій хвилі підбігло до сього цупеняти друге та й каже: вгамуй ся Борухе, бо за дармо твої турботи. І що-ж ти можеш пошкодити сьому величезному слонові? Дивись він навіть жадної уваги не звертає на твоє дзвюляння. Перше цупеня й відповіло: „знаю, мов, що це нич йому не шкодить, але хто з боку побачить мого дзвюляння, то — певна річ — всякий завважить це й скаже: „дивись яке це цупеня відважне, у його має бути й величезно міцна сила, що без жадного страху бреше на слона“ — й опісля сього всякий буде боятись чіпати мене“.

Так то й наші Борухи та Луцки. Прямо таки, без жадного заздріння совісті й гавкають безупинно, та й на кого-ж? — на свій рідний нарід, мов те цупеня на гіганта слона. Але й не диво з цих рубльохопів, вони ж продали свою совість під пиятгам расейського царо-кнутославія, а чоловік без совісті — то все одно, що й зввірина з довгими ухами та рилом. Замість-же совісті у них лишилися підметки під черевиками, звідкіля вона й одержують свій нелюдський напрямок, топтати все людське, світле. Сказано в сьватім писмі „Не мечіте бисера перед свинями“ — такими як Луцки — Гладик та Туркевич з Борухом і К. й це правдиво велими правдиво!

Ми-ж можемо їм сказати: дзвюлять, брешіть, Юди запроданці московські, зрадники й відпадки народні, це русинам-українцям нич не шкодить, так само як тому гіганту слонові, а вам це на користь: аник не буде свербіти — не потрібно буде його драпати гребінцем, та може й покористається — як що ласка московських пивгів — московським сукаром. Собади вільно навіть й на Бога брехати, не то що на людей!

Грицько Чалий.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П.-н.

(Дальше).

Російська церков яко державна інституція не могла вискати собі якоїсь спеціальної свободи діляня, лише мусіла хоч де-то приновитись до сеї системи правління, яка панує загально в державі. А звідна річ, що над її областями державного життя російської імперії затаїв важкий сбух ненавистної бюрократичної системи, що убавав всякий почин (ініціативу) до якогось нового напрямку і давить всяку свободу рухів... І через те, що російська церков е виражена до вола державної політики, вона не змогла висвободитись з-під сего загально-державного бюрократичного режиму, а навряд — і вона мусіла сгати бюрократичною. — По друге, російська церков, хоч приймає в засаді те, що Христос дав їй право проголошувати рішення зглядом його науки, відкинуєть ся одначе по такі рішення, як відомо, лише до перших 7-ох вселенських соборів (остатдний, 2-ий в Нікеї був в 787 р.) так, начеб то всі правила християнської догми і моралі були вже висвітлені і усталені раз на все на сих 7-ох вселенських соборах і начеб то вже аж до кінця часу не могли в Христовій церкві повставати жадні инші квестиї що до його науки, які потребували б обяснення.

І обі ті обставини, іменю, що російська церков стогне під гнетом бюрократизма та й що обмежає вона остаточний розвиток*) (не зміну!) і усталене Христової науки лише до перших 7-ох вселенських соборів, одже більше-менше до перших 800 літ ествования Христової церкви на землі, склались на те, що російська церков мусіла попасти в застій, що вона заскорула на своїй власній почві, сформалізувалась, що вона старалась берегти лише чистоту церковних церемоній, а держалась

*) Говорю „розвиток“ не „зміна“ тому, бо віра, Христова наука не може бути анієс така, а завтра инша, лиш мусить бути все одна і та сама. Розвій, поступ у Христовій вірі треба лише в сій спосіб розуміти, що е поступ вірного у пізнанню віри, а не поступ самої віри — progressus fidelis in fide, pos fidei in fidei — як говорять Альберт Великий. Коли прим. повстане в церкві якась ерес, фальшива наука, тоді церков докладно (explicite) розяснює, як належить розуміти сю правду, проти якої ерес повстала, хоч передсе ся правда не була церквою ясно здефініована, тому, бо не було на се потреби себ-то не було ереси і церков вірила в неї лише загально (implicite) інтелігентного читача, що хотів би дізнатись більше про „поступ“ у вірі, відсилаю до книжки: The true Religion and its Dogmas, by Rev. Nicholas Klyso, S. J. глава X. від 95-106 стор. — Прим автора.

осторож від живих питань, які порушували людством, що вона тільки мслать ся, як влучно говорить російський філософ, між тим. коли западня церков молить ся і працює. „Відомо галузь від дерева, а вона перестане жити, відотни потік від жерела, а він скоро висохне“ — каже сьв. Кириїан і єї слова дадуть ся прикласти в повнім їх розуміню як раз до російської церкви. А під сям деревом, про яке говорять згаданий сьв. Кириїан, треба розуміти дерево вселенської, католицької церкви, що його засадив І. Христос; під жерелом же розуміють ся се жерело, що випливає з-під Петрової скали і уживняє світ... І проте цілком природно, що російська церков, яку навіть обруситель як Ансаків називає великою, але невірною чередою, якої пастирем е поліція, що силою, нагайками загання зблукані овечки до копіри, мусіла відчужитись від мас і стратити на них всякий вплив; не диво, що „в суспільности розвинув ся індеферентизм себ-то рівнодушність зглядом віри і церкви, а народ цілими масами відпадає в раскол і само духовенство невдоволене... Причина досить ясна. Жите сучасної російської церкви ограничаєть ся на поверхній обрядовості, народ не чує живого слова. Російський престолюдин іде в раскол, щоб заспокоїти свою духовну потребу: жити сьвідомим релігійним життям і шукає собі чужих богів, занесених йому в виді контрабанди або поморським бігуном або захожим Англичанином“ 1) Російська церков у своїй сухій обрядовій формалістичній немов спорохнавіла, а вірні, немогучи знайти в ній сего, чого домагаєть ся їх душа, лишають сю офіціальну церков і творять собі церков самі, себ-то ідуть в сектанство.

1) Диви: Новое Время ч. 1902 з. 16.VI, 1881.

(Дальше буде.)

Представлене „Свєнурихи“ в Нью Йорку.

Дня 9 го мая відбулось театральне представлене комедії „Свєнурихи“, уряджене заходом братства сьв. Володимира і Нью-Йорського Бояна. Відогране сеї штуки полагало на добірних аматорських силах. І ми власне з задоволенням пригладались живій грі акторів, і здавалось хвилями, що ми маємо перед собою не аматорів, впрямчених у ярмо щоденної праці, але такі справжні артисти, які посвятились виключно штуці. Деякі ролі, мимо своєї авторської монотонности, пр. ролі Івана, вимагала не аби якого обути зі сценою, щоб віддати єї так, як се віддав єї п. Заплатинський.

Зрозуміне своїх роль, а що більше, тріфне роздає їх відповідним характерам, за що належить ся признане режисерії, поставило се представлене в ряди найдлутших вистав які ми коли бачили на американській Русі.

Свобода рухів, комізм зрозуміне характеру роль, плавний виговір а що найважніше знає своїх роль, викликає у всякого присутнього на тім представленю вдоволене а по гаді лунали що хвиля сміхи і оплески.

Бачилось тут цілу Галичину в єї красках — і нашоє розвельможеного пана опизаря і молоде, здорове, розумне покоління і стару бездушну бабу в якій горівка і нерозумне жите затратило усі чувства матері до дитий і свого хлопського стану, бачили і те, що нас говорить в Америку, сю нелюдяність і сідла накидувані на нашого задоволеного мужика.

Ось ролі суботнішого представлення. „Рані Je drzejowa“ (п-на М. Мельник), „Рані Tomasz“ (п. Н. Лазаревич), і вірний мужик Ронгуп (п. М. Нижникевич) були віддані як не можліше і спонукували своєю грою кожного до сміху. Поважніші ролі як „рана Јапа“ (п. І. Заплатинський), „рана Јаповеї“ (п-на Т. Шпільфогель), Дові (п-на М. Шпільфогель) і Петра (п. І. Драган) в вісім не уступали першим і возбуждали симпатію публики своїм гарним характером.

Користуючись вільною критикою мусимо сказати лиш одно на увагу, а те, що о скілько г-а на сцені дописала, о стілько знов заховане ся публіки заслуге на догану. Скільки разів про те уже не писалось і не говорилося, то таки наша публіка остає тою самою: глухою на усі зазиви до спокійнішого заховання ся. Оказує она свое вдоволене прим. свистанем, стуканем чоботів, пистуків і таким перееадним сміхом, що аж шиби у вікнах дзвонять. На закид заслує також „руська пунктуальність“ в починаю представлень.

Кінчаючи, висказуєм признане п. Гундичові, діригентові і режисерові, за так уміле і гарне випроваджене сеї штуки, а то вариствам уряджаючим се представлене бажалиб ми поновити єго. Лиш тим способом здвигне ся Русь американська до сьвідомішого і культурного життя і позбудеь різних середовічних форм життя і пересудів, бо переливанням з порожнього у порожне ніякий нарід не розвинув ся а лиш моральною і щирою працею.

ХТОБ ЗНАВ ДЕ Є

Григорій Кошаринець з Гниличок великих, повіт Збарж, Галичина, або він сам, звольте подати мені адресу.

Петро Кірялюк

404 Broadway, Scranton, Pa.

„Сьвячене“ в Нью Йорку.

Дня 10 го с. м. Нью Йорк празнував велике сьвято: спільне „Сьвячене“, на яке прибув і наш єпископ. Заходом тутешного братства „св. Андрея“ і сестр. „св. Ольги“ від 2-ї винаїята простора гала в чесній народній будові від год 4-ої почала заповняти ся гітими. Ми бачили тут представителів парохії Йонкерс, Ньюарк, Джерзі Сіті, Брукліна і Нью Йорк даьше були заступлені: Ред Уряд Р. Н. Союзу, „Клюб поступовий“, бр. „св. Стефана“ і бр. „св. Николая“ з Джерзі Сіті, — бр. „св. Троїці“ з Брукліна, — бр. „св. Николая“ з Йонкерс, а з Нью Йорку, крім сиравлиючих сьвято братств, ще сідуючі: бр. сьв. Володимира, тов. „Тисьмениця“, „Запорожська Січ“, „Гайдамаки“, „Нью Йорк Боян“ і „Драм. Бружоні ім. Ів. Котл.“

О пів до п'ятої прибув Владика привитаний хором Н. Й. Бояна „Здраствуй Владико“. Опісля короткою молитвою поблагословив заставлені дари і у довшій мові обяснив значіне складання бажань при нагоді Воскресенія Христового. У дальших словах зазначив, що уважає се яко особливу ласку неба, що дозволило йому стати на чолі власне Русинів, сего найбільшого, найбільше неволеного і доптаного чужими і своїми відступниками та перовертниками, народу. І як воскрес Христос, так встане з тьми неволі і темряви наш народ і стане на сьвітільник народів. Наконєць зложив на руки присутних парохів сколичних парохій свої желання американській Русі, желаня тої любові і згоди, якою єдино зростають народи і повстають великі діла, а без котрої і найсильніші мусять зникнути загинути.

Обділивши ся сьвяченим яйцем, усі засіли до заставлених столів, і здавало ся, що ті сотки людей, се одна щира, сердечна родина, що ангел любові і миру війшов у кімнату, з небесних його крил повіяло одною радістю, любовю і частем по думах зібраних. І бачило ся, що більше, чуло ся серцем, що сотки сих людей з усіх усюдів нашої широкої Галичини, се одна родина, діти одної неньки, а там знова, на почитім місці, се їх батько, князь і провідник. Мимоволі забувало ся, що ти на чужій, далекій землиці, вигнаний горем і недолею з рідні, що ти в чужій позичаній хаті...

А тим лекше було забути, що наша рідна пісня гомоніла.

По привитаню Іх Пресьвященства д. Пиртком від бр. сьв. Андрея забрала слово від сестр. сьв. Ольги Анна Спротак. По тім троє маленьких дівчаток Мар. Пиртко, Пейко і Карлях привитали Владика коротенькими вершиками, виготешеними найво ширими, дитячими голосами. І бачивши сих наших наймолодших, як они сердечно, та з душі, а при тім з цілою свободою проказували свої речі, неодному впала слеза з ока, слеза надії і радості, що не згине наш народ на чужині; наколи бачить ся, що наймолодше покоління не забуває свого, рідного, а горне ся до нього, любить його.

І дальше ішли продукції хору „Бояна“ переплітані декламаціями і сьпівами сьоловими. На спеціальну увагу заслугоє тут декламація д. Юлії Зволінської „Христос воскрес“, В. Щурата, виглошена з такою прецизією і зрозумінєм, з таким чутєм і силою якої не повстидала б ся перворяд

Лікарі вірять в него
По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і заграницею, визначні лікарі уживають
Д-ра Ріхтера Комбичного Пейн Експелеру
як средство на Руматизм, Гостець, Невралгію, Болі грудий і членів.
„Я живив Д-ра Ріхтера Комбичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Состіло мою екавати, що сєй лік втираєи прависив аначну долекшу в мускулариях руматизм, гістичі і невралгіі.
J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.
Приготований під наглядом лікарів згідно з острий німецьким законом.
У всіх аптекках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

на, рутинювана, з укінченою драматичною школою, декламаторка. Не менше своїм вишкоченем і дикцією та чудовим гучним голосом звертав увагу д. В. Стешин, який відєсцьвав два тенорові соля. Дальше на увазу заслугоють декламациї д. Петрова „Ще не вмерла“ Масляка і д. Заплатинського „Тяжко важко“ Шевченка. Кожду точку переплітав хор „Бояна“ своїми сьпівами під умілою батутією свого діригента, д. Гундича, і як завігди виязав ся з своєї задачі гарно. І се не був концерт, зовсім ні. Без приготования, без визначеної поперед програми палила точка за точкою, хори, сьпіви, декламації під імпульсом серця під вражієм хвилі, і тому все виходило щире, сердечне... Ішло зі серця до серця, з душі до душі, і ніхто й не спостеріг ся, як минула пора а годинник вказав, що час вертати назад до буденного життя. І полинули звуки пісні „Ангел вопішає“.

Присутні рушили до виходу. І тут, в одну хвилину, начеб враз почувань зродивший ся нараз в душі усіх, з соток грудий залунав наш могутній, народний гимн „Ще не вмерла Україна“. І несли ся звуки нашого гимну далеко, на чужій землиці неначе сьарга не доді і страдань народу, але і ако заповіт кращої долі, будучности.

Харл. Черепана.

NEW YORK, N. Y., Тов. „Тисьмениця“ від. 144 подає всім своїм членам до відомости, що місячний мітинг відбуде ся в суботу дня 16 Мая 1908 р. в галі під ч. 107½ E. 8 Str. Кождий член мусить явитись на мітинг, бо суть дуже важні справи до залагодження. Невиявший ся член підлягає карі 25 цнт, а комітетовий 50 цнт.

Іван Коцкий, секр.

ДЕ Є

Йосиф Антонів. Пошукує єго брат. Хтоб знав єго адресу або він сам, звольте сеї донести до

Vasyl Antoniw

Box 173

McKees Racks, Pa.

ФРОНТОВА КІМНАТА

для 2ох або 3ох мушин сєйчас до винаїму. Близші відомости у: Сп. І. Сіміків 603 E. 13 Str. (cor. Ave B) N. Y. City.

Прийшли з краю сьвіжо видані

Твори Тараса Шевченка в двох томах, сторін 543 і 532, з 4 ілюстраціями. Ціна з почтою в звичайній оправі дол. 1.25 в гарній оправі дол. 1.75.

КАЛЕНДАРІ на рік 1908

по зниженій ціні:

Календар „Просьвітні“ 40 цнт.

Календар „Іскра“ 25 цнт.

Календар кишеньковий з нотесом 10 цнт.

Замовлення посилайте на адресу:

RUSKA KNYHARNIA

404 BROADWAY, SCRANTON, PA.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар. Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.
Председатель:
Константин Барнів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-председатель:
Іван Парильяк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шарнонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Семан Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Геодезій Лавовський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніа, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Подивка, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія.
Л. Левичкий, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука,
91 S. Washington Ave. Scrant-
on, Pa.
Головний організатор:
Семан Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однією рус-
ко народна організація в
Америчі.
Принймає членів від 1
року до 40 літ життя.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена кляси „А“
(підле посмертне) \$1000.00,
„Б“
половину посмертного \$500.00
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.
В разі утрати: а) обох очей
літ або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$300.00.
Сли отець родини в шпитали
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів
Р. Н. Союзу
Повідомяю раз на все,
що всі гроші належать до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписує ся імя
Alex Sharshou, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний
money-order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
але враз з вказаними до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.
С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожне братство
приналежне до „Союза“, по-
винно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (імен-
слов).
2) Книжку Місячних скла-
док.
3) Книжку Дієсову і прото-
колову.
На книжки повинно кожне
братство заслати 5 доларів до
каси „Союза“

Посмертні вісти.

Шкряпан Лешко син Стефана
і Насті і член Р. Н. Союзу від.
3 Oluphant, Pa. помер 6 апри-
ля 6. р.
Служук Стефан син Дмитра і
Юстини і член Р. Н. Союзу від.
144 New York, N. Y. помер 23
априля 6. р.
Вічна пам'ять!
Ч. 508 КВІТ 400.00
на чотириста доларів, котрі
п. Андрей Биреш отримав як
посмертну заповищу по жені
Марії з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.
Plymouth, Pa. 11 априля 1908:
Андрей Биреш.
Сьвідки:
Стефан Чічак
Іван Петриляк
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці від.
46.
Олександра Сорока прдс.
Стефан Гриняк скр.

Рух

відділах Р. Н. Союзу.

JERSEY CITY, N. J. „Руский
мол. Клуб пост. відд. 70. подає
до відомости усім, що в місяць
цвітіння і маю приймає нових
членів без вступного. Голосити
ся до уряду або на ср. мітингу
(в п'ятницю по 10-ім кожного мі-
сяця).
Т. Лавовський, пр.
С. Ядловський кас.,
Т. Гацала, скр.

NORTHAMPTON, PA. Бр.
Усп. Пресв. Богородиці, від. 33,
взиває, щоби всі члени явили ся
на мітинг дня 24. мая, то є в че-
тверту неділю місяця. Вибір де-
легата на конвенцію. Хто не я-
виться ся буде караний після ста-
тутів.
Гавр. Онуцак, прдс.,
Тарас Кокоцкий, скр.,
Мих. Чепеляк, кас.

Pittsburg, Pa. Брацтво сьв.
Іоана Хрестителя від. 96, по-
дає до відомости всім членам,
що кожний має ся явити на
мітинг дня 24 Мая і свої дов-
ги виплатити. Котрий член не
явиться ся, буде суспендований
з Союзу. Взиває ся членів міс-
цевих і позамісцевих: котрий не
явиться ся, буде караний на 1.00,
а урядник 2.00.
Пастирчак прдс.
А. Стефанович скр.

New York, N. Y. бр. сьв. Во-
лодимира, від. 108. подає до за-
гальної відомости, що місячний
і надзвичайний мітинг відбуде
ся 16 мая 1908 р. Під ч. 46
Ave A. на першій фльорі. Поч.
о год 7-йй вечером. Повідомяє
ся всіх членів, щоби безумовно
явили ся на с'єм мітингу, а в
разі перешкоди, належить пові-
домити уряд перед мітингом.
Хто не зробить сего заплатити
кару після статутів!
С. Шевців скр.

Ньюарк. Н. Дж., подаємо до
загальної відомости, що парафі-
яльний річний мітинг відбуде
ся в суботу дня 16 мая о 5
год. вечер. під ч. 108 Jackson
Str. Newark, N. J.
Вибір Комітету.
Гр. Гінда скр. пар.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукована знакомих, оголо-
шення балів, представлень, сго-
дин і т. п. друкуєм в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба присла-
ти наперед.

БАЛЬ

устроєє тов. „Запорожська Січ“
в Нью Йорку дня 16-го с. м. в
Progress Assembly Rooms, 28—
30 Ave A. в п'ятлітну річницю
свогого основанія. Початок о г.
8-йй вечером. Вступ 15 цнт. від
особи.
На сей баль запрошає ся щи-
росердечно усі Товариства і
Брацтва як і Русинів та Руси-
нок з Нью Йорку і околиці.
19-20 Комітет.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в Elizabeth, N J
заходом усіх трех Брацств: сьв.
Володимира, сьв. о. Николая і
сьв. Михайла відбуде ся на дохід
місцевої церкви дня 30. мая 1908
р. в Decoration Day, в зв'язній ве-
личезній галі Zingera (Singer
Hall) pir Elizabeth Ave і 4th Str.
Комітет постарав ся о найліп-
шу в Елізабет музику так, що
навіть найвибагливіші гості бу-
дуть заспокоєні. Декорації, у-
слуга, буфет і т. д. знамениті.
Сподіємо ся, що ані оден місце-
вий і замісцевий Русин і Русин-
ка не опустять нагоди забавити
свою душу і тіло так, як того є-
ще нігде і ніколи не мали нагоди
зробити.
Почат. о год. 3-йй по пол.
Комітет: (19-21)
Василь Левчик прд.,
Василь Гриценко скр.
Яцко Радзіняк кас.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроєє Бр. сьв. о. Николая в
Оборн, Н. Й. на дохід церкви
Баль відбуде ся на 23-ого мая в
суботу. Початок о 7-йй год. ве-
чер, в галі Ст. Кашака на Wa-
shington Str. N. 135.

Запрошаємо всіх братів Русин-
ів і сестриць Русинок на сей
Баль. Кожний буде задоволений.
Вступ 25 цнт. За забаву і музику
ручуть
Комітет Церковний.
19-21 М. Полянський.

БАЛЬ, ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

заходом бр. сьв. о. Николая, від.
53 Р. Н. Союзу в Пітсбурґ. Па.
відбуде ся дня 30-го мая (Deco-
ration Day) в галі „Просьвіти“
на 7-йй ул. SS. Pittsburg.
Половина доходу на церков.
половинна для каси братства.
Початок о год. 3 30 по пол.
Запрошаємо на сей баль усіх:
як старших так і молодших.
За добру забаву ручить Уряд
братства.
Н. Войтович пр.
М. Дмитрів кас.
19-20 Ю. Березніцкий скр.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроєє бр. сьв. Ів. Хрест. від.
52 Р. Н. Союзу в Holyoke, Mass.
дня 16. мая 1908 в Hibernian Hall
— Cor. John & Front Str. Поча-
ток о год. 7-йй вечером. Тикет
25 цнт. Музика знаменита.
19-20 Комітет.

„СТРАЙК“

Тую гарну, руску, 3-актову
штуку зі сьпівами відіграють на
дни 23-ого мая с. р. т. є. в суботу
о годині 7.30 вечером члени мо-
лоденької Читальні в Тайлор.
Па. на галі Otta при Union Str.
напротів руского штору п. С.
Збудовського.

Хто радби почути наш руский
сьпів, та пригадати собі по троха
старокрасні обставини, нехай
прибуде та чємно і весело пере-
веде вечер 23-го Мая 1908.
19-21 Комітет.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принадібно та дешево можна
купити всякі церковні річі: ве-
ликі ікони на полотні, хоругви
шовкові і прості, убраня напре-
стольні, підсвічники, площени-
ці, покривала вишивані на сто-
лики і на аналої, стихарики,
ризні і проч.
Пишіть на адресу:
R. N. K.
Box 421, Ambridge, Pa.

КАПЕЛЬМАЙСТЕР,

образований, капельмайстер з
вищими музичними курсами
глядає посади. Учить гри на всіх
інструментах та сьпіву сольового
і хорального. Прийме також по-
саду учителя при українській
школі. (17-20)
Зголошеня під адресою:
Kapelmeister,
424 Maple Str., Milwaukee, Wis.

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої
землі в Норд Дакоті.
Сплата на 5 літ.
За інформаціями звертатись до
V. H. Hryvnak,
-22 Balfour, N. Dak

САЛЬОН

ва продаж в добрім місці. де
богато Русинів і Словаків. Ро-
бота завжди тут добра отже і
заробок заповнений. Рефлектую-
чі звольте зголосити ся на
адресу:
Mike Pavlik 20
Box 87 Coaldale, Pa.

ВАЖНЕ для ДІВЧАТ.

Хочу женити ся і пошукую
собі товаришки жити. Сьвм Ру-
сином з Галичини, літ 28, має-
ток вартости 2.200. Дівчини
глядаю Русинки, чесної, пись-
менної, щоб знала на машині
шити і щоб мала 200 до 300
дол. готівки. Єсли котра з дів-
чат згоджує ся на мое подане
прошу єї повідомити мене ли-
стовно залучаючи свою фото-
графію. 2-2-3
P. D... N.
P. O. Lethbridge Aita, Can.

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ.

Молодець 26 літний, родом з
Галичини, пов. Броди пошукує
тов. життя в віці від 16-20 літ,
з готівкою 600.00 дол. Сам має
200 дол. тут а 1.500 в краю.
Зголошеня з залученем фото-
графії просить ся слати на
адресу:
Karp. Zayryluk
Box 95 Warwallopen, Pa.

В місяці Априлію 1908
р. приступили слідуєчі
члени до Р. Н. Союзу.

Братство сьв. Іоана Крестителя
в Dunmore, Pa., Відділ 154 Р. Н.
Союзу.

В. 154. Пивоварник Ник.
Стец Андрей
Гойдич Петро
Сисак Григ.
Когутанч Олекса
Токар Френк.
Палацак Григ.
Коваль Андрей
Гойдич Иван
Демко Василь
Сельмах Мих.
Зелізняк Иван
Петришин Мих.
Демко Иван
Поперник Иван
Сливканич Иван
Опсасник Иван
Мільо Петро
Тулек Григ.
Сулич Иван
Демко Иван
Коцан Петро
Кондрач Петро
Телепьян Готт.

Братство сьв. Петра і Павла в
Chicago, Ill., Відд. 165 Р. Н. Со-
юзу.

В. 165. Сорока Мих.
Сенько Гнат
Старух Ізидор
Мельник Іосиф
Несевич Іосиф
Михалко Григ.
Михалко Стеф.
Лазука Иван
Мельник Иван
Сорока Андрей
Гнат Иван
Гусико Олекса
Білик Мих.
Коцоловский Стеф.
Підгурский Федько
В. 11. Тхір Олекса
В. 2. Гвоздик Евгений
Левинський Юл. о.

В. 3. Спінка Василь
Семан Роман
Мазур Йетро
Бодньович Стефан
Желем Николай
Кламач Мих.
Конкуль Казимир
Гнатович Демко
Бочульський Иван
Петрочко Иван
В. 5. Волчко Мих.
В. 7. Брезник Марія, дит.
В. 12. Дзелінка Павло
Титла Петро
Лагойда Юстин
В. 14. Хомишак Митро
Волошан Агата
В. 16. Прокоп Семан
Пех Афтан
Пех Мих.
Смерецкий Мих.
Вагаль Василь, дит.
Панко Мих. дит.
Ребий Иван, дит.
Галушка Иван, дит.
Юрчак Мих. дит.
Рощко Мих. дит.
Вишовский Иван, дит.
В. 19. Доншаннин Андрей
В. 20. Криницький Петро, дит.
В. 22. Шуркала Юрий
Гнат Турко
В. 26. Млинар Мих.
В. 28. Хрин Федор
Головатий Онуф.
Драгушак Иван
Романюк Стеф.
Гевчук Мих.
Сохиня Андрей
Сливинський Стеф.
Тейка Федор
Грицко Стеф.
Ладика Мих.
В. 31. Валко Василь
Фалек Мих.
В. 33. Шимах Иван, дит.
Марчук Стеф., дит.
Олекса Мих., дит.
В. 33. Мицю Иван
Гадер Франц.
Скульский Виктор
В. 34. Мисливий Стеф.
В. 36. Гуреш Мих.
Сенчак Стеф.
Пелеш Анна, дит.
Зорило Мих., дит.
Бибель Мих., дит.
Бибель Иван, дит.
В. 37. Пастирнак Анаст.
Пастирнак Марія, дит.
Пастирнак Анна, дит.
В. 39. Корнафель Иван
Копко Ілько
Гнатко Дмитро
Гнатко Федор
В. 40. Гнатюшко Мих.
Лазар Мих.
В. 41. Ницот Павел
Юрчак Дмитро
Фуйдала Осиф
В. 42. Бочньович Иван, дит.
Марцишин Анна, дит.
Хобора Дмитро
Бочньович Онуф.
В. 44. Болтун Анна
В. 45. Мучан Олекса
Ворин Юрий
Бурин Теодор
В. 46. Ваврикович Василь
Гакало Вас.
Грега Юрий, дит.
Грега Осиф, дит.
В. 48. Вагрич Лука
Гашиц Семан
Перун Юрко
Слаута Мих.
В. 49. Скуба Василь
В. 51. Шацкий Сенко
В. 53. Войтас Иван
В. 56. Вархоляк Марія, дит.
В. 58. Ришль Мих.
Куцмеда Иван
Саламашак Станко
Фенцишин Ілько
Максимишак Мих.
Шумовский Мих.
Шумовский Тимко
Ковтун Иван
Русин Гриць (мол.)
Іванців Мих. дит.
В. 62. Каган Гриць
Пингрин Василь
Ятчишин Катарина, дит.
Теменьска Стася, дит.
В. 65. Гойдич Григ.
Щерба Тимко
Дзячик Сиргій
Курдила Стеф.
Мадзей Андрей
В. 66. Біцак Никита
В. 68. Потоцкий Гарасим
В. 69. Кісь Григорий

В. 70. Мазур Петро
Гебуза Николай
Білобрам Панько
Гвоздь Василь
Астрля Иван
Зеліян Иван
В. 71. Кубик Імрих
Куяник Андрей
Врабель Мартин
В. 74. Галю Андрей
В. 79. Макарский Иван
Фабин Дмитро
Дзуба Онуфер
В. 80. Жентичка Иван
В. 82. Кравець Алекс.
Филоват Антошко
В. 85. Григор Петро
Шушкевич Петро
Даниляк Зузанна
Бурдаш Роман
Кухар Иван
В. 87. Сивий Николай
В. 91. Гошелик Лесьо
Ридош Теодор
Михалишин Михайло
В. 92. Головач Дмитро
Хміль Максим
Довгич Лукаш
Дідух Петро
Чернявський Иван
В. 93. Бодньович Тома
В. 95. Галько Василь
В. 99. Мельник Иван
В. 100. Пастернак Юлія
Ладанівска Юлія
В. 104. Котляр Дмитро
В. 105. Барковский Петро
В. 106. Мендоча Яків
Зюлковский Володимир
Шевчик Мпх.
Гавришків Петро
Шведа Иван
Гвоздик Мих.
Цимко Иван
Качмар Ілько
Жук Иван
Дутка Павло
Ніцпонь Василь
Зелінський Иван
Прийма Иван
В. 106. Курила Антін
Гвоздь Иван
Ромуляк Мефодий
В. 107. Стромих Андрей
Озвалт Мартин
Кавулич Петро
В. 108. Тимців Ілько
Гуцалюк Мих.
В. 109. Кастелович Людвіана
Кастелевич Мих.
В. 114. Ігнат Андрей
В. 117. Федорів Петро
Рокицкий Ник.
Рокичка Ольга, дит.
В. 120. Майданюк Яцко
Дзюба Мих.
Бісюган Василь
Косць Иван
В. 121. Бачо Юрий
Юско Юрий
Сирак Юрий
Войтко Иван
Сотак Ілон, дит.
Бачо Иван, дит.
В. 123. Новицкий Ілько
Кобринець Ілько
Галетій Гриць
Денис Иван
Мороз Федько
Стадницький Федько
Танчин Петро
Калакука Євдокія
Василик Иван
Федько Янків
Йонік Антоній
Кисель Марія
В. 126. Лаврик Василь
Креницкий Арсеній
В. 127. Бульбар Андрей
В. 129. Крушельницький Иван
Боднар Стефан
Обризко Федор
В. 134. Казель Мих.
В. 135. Дацко Іосиф
Желінський Мих.
Колесар Василь
Бельський Иван
Федитняк Ілько
Грицкован Мих.
В. 143. Краль Иван
В. 153. Масич Юрий
В. 155. Лабуза Мих.
В. 157. Маркович Вас.
Вархоляк Мих. (мол.)
В. 160. Горішний Анд.
В. 161. Спінський Павло
Даньч Иван
В. 162. Кравець Иван
Петришин Мих.
Сірко Іосиф
Богущкий Иван

В. 166. Пивовар Ектор
Лоренц Мих.
Крутий Стеф.
В. 169. Кошак Мих.
В. 170. Яремко Семен
В. 173. Мизенко Марія
В. 174. Думанський Мих.
В. 175. Кмітінський Василь
Небеско Мих.
Крохмальний Йос.
В. 178. Плечій Никола
Шевяк Ілько
Сисин Андрій
Напасей Никола

ПРИСТУПИЛИ НАНОВО:

В. 11. Кушмільський Гриць
В. 15. Мудзан Стефан
В. 22. Турко Дмитро
В. 33. Лешко Юрій
В. 53. Харман Іван
Бек Антін
В. 90. Ривак Василь
Мацко Ігнатій
В. 104. Бабій Анна
Пшечиний Стах
В. 121. Горват Йосиф
Горват Юрій (мол.)
Бічак Анд.
В. 134. Казік Антін
В. 136. Кос Стефан
В. 143. Мінська Петро
В. 144. Хмарак Никола
В. 155. Хмарак Іван
Терсфенко Дмитро

Т. Лабовський,
гол. рекодр. секр

Важна справа.

Звертаюсь отсім не то байдужих а до вас охочих до праці, мождих Русинів і Русинок, котрі вже в Америці по скілька років і вміють англійську мову.

Спишіть, будьте добрі, всі ті найважливіші слова і вирази англійські, які кождий грінор або грінорка мусять навчитись, аби робити ту роботу яку Ви робите. Коже англійське слово треба пояснити на руске.

Не тратьте часу а списуйте ті слова і присилайте до мене сейчас.

Хто се зробить дістане в своїм часі в дарунок гарну пожиточну книжочку.

З поважанем
Jno J. Ardan,
c/o Mr. Bourret,
339 Second Ave.,
New York, N.Y.

НАГЛА НЕДУГА.

Кожному се часто притрапляється, що він нагло захоріє. І він захорів без ніякого видимого поводу, мусить кидати роботу та глядіти за підмогою. В таких случаях найдете найліпший лік в Трінері Американській Еліксирі Гіркого Вина, бо воно дасть Вам найскоршу полегшу, скріпить Вас і цілковито вилічить. Сей винний лік не лиш побуджує організм травлення до скоршого діланя, але і скріплює їх в таких степенях, що они суть в силі перемогти недугу. Як лишень Ваше травлення не в порядку, зменшить ся Ваш апетит, організм ослабне а енергія утратить ся, то приймаючи за повність сей факт, що такі симптоми попереджують дуже часто тяжкі недуги, та і на відворот, усуваючи їх ви усуєте і сию недугу, то тоді заведіть тямте, що Трінер Американський Еліксир Гіркого Вина єсть найліпшим і одиноким ліком в усіх поданих висше случаях і що і найніжнійший жолудок сей лік звесе. Спробуйте сього ліку при першій лутшій спосібности. По всіх друкоторах.
Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Контора виміни грошей і Агенція Корабельна

пересилає гроші до краю, продає шифкарти на всі літні корабельні і полагодує справи нотаріально-адвокатські. Пишіть на адресу:

R. Publishing and Exchange Co.
184 Hudson Str., New York

Виназ членів Р. И. С. за місяць Цвітень 1908 р.

Имя	На член. посл.	На член. посл.	Друг	Имя	На член. посл.	На член. посл.	Друг
1. 220	0.43	90	18	1	2		
2. 58	—	91	53	15	—		
3. 222	6.29	92	97	49	—		
4. 80	5.21	93	20	—	—		
5. 75	—	94	33	14	—		
6. 96	—	95	44	3	—		
7. 141	4.32	96	57	25	10		
8. 40	1.32	97	10	1	2		
9. 59	—	98	24	3	9		
10. 81	4.33	99	54	14	4		
11. 29	—	100	18	6	—		
12. 70	3.10	101	—	10	—		
13. 31	—	102	89	4	—		
14. 73	21.18	103	22	1	—		
15. 40	—	104	119	2	31		
16. 205	2.18	105	11	4	2		
17. 18	—	106	34	21	2		
18. 23	—	107	39	6	10		
19. 68	8.42	108	40	20	5		
20. 63	2.13	109	25	1	2		
21. 16	—	110	17	—	—		
22. 10	—	111	12	11	—		
23. 44	—	112	9	7	3		
24. 19	1	113	26	—	—		
25. 52	3	114	60	—	—		
26. 41	—	115	32	—	—		
27. 50	7.27	116	16	3	1		
28. 116	18.12	117	16	1	1		
29. 28	1	118	6	5	—		
30. 86	9.17	119	29	—	—		
31. 42	—	120	48	—	10		
32. 57	—	121	157	1	95		
33. 214	9.98	122	28	3	—		
34. 16	—	123	118	14	5		
35. 38	—	124	14	15	—		
36. 44	—	125	—	—	—		
37. 55	1.20	126	32	—	2		
38. 76	3	127	14	—	1		
39. 51	11	128	17	—	6		
40. 133	5.14	129	49	—	12		
41. 41	5	130	16	7	2		
42. 63	8.45	131	8	—	1		
43. 33	—	132	29	1	15		
44. 9	1	133	10	4	1		
45. 36	8	134	39	—	—		
46. 169	1.52	135	73	—	—		
47. 51	1	136	36	1	7		
48. 114	9	137	8	—	—		
49. 15	—	138	14	7	—		
50. 16	—	139	24	—	—		
51. 32	1	140	37	—	7		
52. 49	7	141	15	2	—		
53. 224	24.60	142	8	17	—		
54. 11	4	143	44	—	—		
55. 89	5.11	144	15	19	12		
56. 47	1	145	23	—	—		
57. 20	—	146	24	—	—		
58. 126	7.39	147	25	—	7		
59. 29	5	148	29	1	—		
60. 1	10	149	10	—	—		
61. 75	—	150	17	—	—		
62. 71	1.16	151	—	15	—		
63. 75	—	152	40	—	—		
64. 6	—	153	20	4	—		
65. 53	3.10	154	24	—	—		
66. 34	6	155	12	18	—		
67. 158	1	156	6	—	2		
68. 18	1	157	26	1	3		
69. 26	3	158	23	1	—		
70. 35	41.11	159	19	10	—		
71. 24	—	160	14	6	—		
72. 52	—	161	20	—	—		
73. 9	2	162	8	11	—		
74. 20	—	163	19	—	—		
75. 28	—	164	9	5	—		
76. 18	10	165	12	3	—		
77. 22	1	166	46	—	—		
78. 171	1.10	167	25	2	—		
79. 25	1	168	—	—	—		
80. 68	—	169	26	2	1		
81. 24	—	170	13	15	—		
82. 120	—	171	4	7	—		
83. 6	9	172	22	—	2		
84. 51	—	173	14	6	—		
85. 149	1.11	174	22	—	—		
86. 56	—	175	17	1	—		
87. 17	1	176	12	1	—		
88. 8	5	177	8	—	—		
89. 17	—	178	10	11	—		

Разом 8.039 756 3.31

Всіх членів в „Союзі“ було при кінці Априля 1908 року 10.116.

Т. Лабовський,
гол. рекодр. секретар.

Слово правди.

Як бачу з посліднього числа „Свободи“ то ледви скінчила ся одна складка на Каганця, почала ся знову друга: на пам'ятник Т. Шевченка в Київ. І я сьм певний, що так як і першу складку, так і сию підопре наш бідний робітник своєю кєрвацією. Однак при тихих усіх складках що одно дуже прикро вражає, то факт, що наші сьвященники стоять зовсім оєторонь від усяких народних складок, від усяких справ, які будь що будь живучі і дуже интересують наш народ. Виходить, що патріотизм наших сьвященників лежить хіба у пакташках... Я сего не тверджу зовсім певно — але така думка якось сама лізе до голови. Бо возьмім хоть би і таке: колиб кождий з наших сьвященників в послідній складці був дав лише по одному центови то вдова і сироти по народнім мученняку булиб дістали все таки 4 корові більше. Се не штука других завзвати до патріотизму і бавити ся самим в патріотів — але коштом робучих рук. „Не словами — а ділами встане Україна!“ — а сї, що поучились більше „талантив“ — мусять і давати більше, щоб колись, в годівні гніву народ не сказав: а вас не знаю!...

Так само річ має ся і з проєктованим „Еміграційним Домом“. Чиж усе має спочивати лише на барках того робітника, який і так ледви дине по причині браку праці? У робітника криза — а у Вас, гадаю, кризи ніякої нема і тому Вам лекше явити ся „слідуючим“.

Ої слова якось мимохіть підіпала мені під перо і я заявляю рішучо — не зі злоби, або якоїсь злості се написав, але тому, що мені невимовно прикро дивити ся на сию якусь невинковувану апатію і байкувність нашого сьвященства до усього що народне.

Ртуща.

ДОПИСИ.

З Голіок.

Перед пару місяцями, був я сьвідком, такої характеристичної події.

Нікий Рихвал В., несогірший вір типового Литвина, встав у ночі з ліжка, вийшов на вулицю, і витолочивши виставову шибу у вікні одної жидівської грєсерні, вліз крізь ню до середини, набрав ковбас та шинок й несе домів, як своі!...

Гей! а ти що робиш до крєть сот? зверещав біля нього полісмен, влопивши його ціпко за кєвнір.

Нічо, відповів найспокійніше Литвин.

Нічо?... а ковбаси, шинки що у тебе роблять?

Нічо! відказав знова Рихвал.

Що?! Нічо! Думаєш,

що я дурний? Зараз!.. Забирай ся зі мною драбє оден!.. гукнув сторож публичного безпечєства.

— Де? Посчитав як би нічо, Литвин.

Побачиш! — відрізав певний себе полісмен.

— Гарєштуєш мене пане? запитав чємнєнько знова Литвин.

— Бєсер! Гукнув від себе черєвач полісмен.

— В такім разі — відізвав ся спокійно Литвин — будь ласкавий сказати мені пане, хто буде стерегти тої грєсерні, з котрої я що йно вийшов вікном...

Полісмен роззавив губу.

— Бо я, вважаєш пане полісмен, — продовзав дальше сєрдєга литвинсько — єсьм нічним сторожем тої грєсерні!...

— В такім разі, де виносите ковбаси у ночі?

— Хіба мав їх лишати в шторі, коли шибє вибита у вікні? — відповів найспокійніше „пан“ Рихвал.

— Ба! — а хтож витолочив шибє у вікні?

— Злодій, котрий лежить тепер там звязаний під столом... Не віриш? Йди переконай ся! — сказав переконуючо Литвин.

Полісмен, засьвітївши лампаку поліз витолоченим вікном до грєсерні за „лодійом, а Литвин, котрий розумієть ся, був акурат таким „вачманом“, як приміром низше підписаний президентом Сполучених Дєржав, взяв ноги на плєчі і счєз з ковбасами у нічній пітьмі!..

Отже, хто тут був цимбалом, а хто справдішним виновником, шан. читачі?

Михайло Бєля.

3 Ньюарку, Н. Дж.

Неварська Русь спала довго сном глєбоким. З нетерпєливо ожданєм приходом Іх Прєєсє, Сотєра Оргєнєського, все пробудило ся до нового житє. Нарід зібрав ся великою товпою на віче і призначив місєвого пар., о. Ал. Пєлєньського і двох дєлєгатів: Фєдьку Грицєя і Дам. Мниха на привитанє в Нью Йорку так достойного гостє. Цїла америкєнєська Русь загула великою радостю, а відгомєн тої радості полинув чєрез морє і відбив ся о галицькі Карпати і сємгородські горє. Радості не було кінця, однак в короткім часі все змінило ся. Тії, що перші виїхали на привитанє Владик, т. є. дєкєотрі сьвященники зі сторєни угорської і галицької, як також поодинокі сьвєцькі люди заохочєні тим приміром неміло сєрдєно кидають колоди і камєні під ноги свого першого Владик. Хто се ті людці, знаємо всі з кацєпської „Правди“, „Америкєнєського Вїстєника“, царєславного „Свєтє“ і недєучєного „Пєстєпа“.

Ісус Христос мав дванацєть апостолів, а мєжє ними був одєн зрадник, запроданєць Юдє Іскарїотський. Нєварська Русь не мєжє тожє зістєти по задє, тож мєжє трома дєлєгєтєми, яких вислєла на привитанє Владик до Нью Йорку, знайцєв ся одєн зрадник, запроданєць в особі Ф. Г., на жалє касєра церковного, прєдсєдєтєля комітєту і агєнтє від шифкарт, як також продавцє молитвословів. Той хотєчи відєграти ролю блєзєна, вєрнувши з конвєнції в Нью Йорку, на свою руку і для свого власного интєрєсу, і подібних собі людєй змінив цілєковитє ухвалє сєї кон-

вєнції. Чув той чоловік ухвалє усіх дєлєгатів, що усі одєноголєсно ухвалили приняти Владикє за голову гр. кат. цєрквї і пєрєписати цєрквє під опіку Владик; тепєр одєнак при нових вибєрах комітєту цєрквєного, котрі відбули ся за помєчию карток з махєрствєми на галицький спєсєб, зістєта вибрана бїльша половина самих фєйних людєй, котрі зійшовши ся потєйкє на мїтинг, як здєсь, урадили дєжє недєбрї річи, голєсєть, що они не узєнають Папу як голову Всєлєньської цєрквї і відрікають ся від свого гр. кат. Владикє як і також гр. кат. віри.

На місє гр. кат. парєха, котрий усіма силєми пєрєшкєджає в викєнаню їх дїєвольських плєнів, заордєрували собі незєвисємого, а вигнаного з Вїнніпєгу „папу канєдїйського“, Івана Бєдєругє.

Правдоподібно куратори неварської цєрквї в сєй час стали в пригєді бєздємному „папі“, бо сєй не роздумєвав довго, зєраз таки зєвив ся в Вєлєкоднє субєту.

Та доля судила инєкше! Нарід довідєв ся про махєрствє кураторів, зєняв грізнє позицію прєтив „папи канєдїйського“ і зібрав ся громадєно коло цєрквї і запрєтєстєуєв прєтив „папєского благєсловєньствє“ а на богєслужєнє запросив свого місєвого парєха; „папа“, як не пишний, задовєлив ся тим, що скинувши своє „папєску тогу“ вилїз на хор і помагєв дєхови.

Отєк скінчила ся отєя трагїкомєдіє. Воно смїшнє, но й сумнє, ба й дєжє сумнє. Сєй фєкт кидє яркє сьвітло на справи цєрквєні в Америкє. Кількох несовістних кураторів рядить народом самовільно, робить роздор, провадить на роздоржє, тумєнтє і незєвірує до всєго. Куратори з Нєварку: Михайло Барєн, якє прєдсєдєтєль, Фєдько Грицєй якє касєр, Михайло Любїнєць і Дмитро Грицїв якє контролєри на власнє руку спровєдують з Вїнніпєгу „душєнастигє“, не питають ся народу, чи він годить ся на сє, но з горї наказують єму покидати свою віру, свою цєрквє, щоб лиш задовєлєнити свої амбїції. А трєба знати, що кураторам місєцевий парєх, о. Ал. Пєлєньський, був дєжє не на руку, бо сєй в першій мїрі домагєв ся рішучє контролі грошєй цєрквєних, котрі они рядять на свій спєсєб, не прєдстєвляючи докладних рахунків, дальшє всіма силєми старєв ся, щоб цєрквє в Ньюарку як найскєршє записєти в „trust“ на нашєго єпископа. Сєго всєго боялись куратори, бо звїстєно, щєсь там їх руки не чисті, а цєрквє записєти в „trust“ на єпископа сє значить раз на всє покінчити з нєчєстєною робєтєю, а сє їм цілєком не на руку. Гєньба Вам пановє куратори! Ви провадїтє підпольнє робєту, за котру колєсь будєтє мусїли відповєдати! Нарід бє прозритє, нарід побєчєти в нєвєдєзї, хто єму ворог, а тогдї горє вам, фєрїсєй, горє вам душєгубцї, що системєтичєно вєдєтє нарід руский до загнєбєли, відбєираючи єму насильно“ всє то, що єсть для нєго найдорєзніш єм скєрбом сєго сьвітє.

Схамєніть ся!

П. Довгань з Борщєва.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка	15 ц.
Ангил та пустєльниї і т. і.	15 ц.
Бібліє велика	2 дол.
Борба клєс і чєму робітники організують ся	15 ц.
В Старім і Новім крає	25 ц.
Гріхні мїліонерів і т. п. С. 7.	15 ц.
Дєшє з історії. православної мїсії в Америкє	10 ц.
Дєшє про звїєрєтє	30 ц.
Дві лєвєдні і т. п. С. 5.	15 ц.
Дорога Любови, то Божє дорога. С. 6	15 ц.
Драгомєнів	25 ц.
Емігрант	15 ц.
Жєвнїр	10 ц.
Журавлї	10

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли
Папері листові
окрашені гарними вікетами і пор-
третами наших руских геніїв —
Шевченко, Драгоманів, Франко,
Лисенко і Богдан Хмельницький.
Продає друкарня „Свободи“ по
ціні 50 цент, за 25 штук. Адреса:
„СВОБОДА“
184 Hudson Str., New York, N. Y.

**Українське
Видавництво „Ранок“
в Києві.**
Вийшли з друку книжки:
Драгоманов М.: „Старі хартії
вільності“ 40 коп., „Рай і по-
ступ“ 40 коп., „Заздрі боги“ 10
коп., „Швейцарська спілка“ 10
коп., „Про волю віри“ 10 коп.,
„Святийська віра в старій Англії“
5 коп., „Царство Божє внутрі
вас“ Л. Толстого 10 коп. — Сте-
ценко К.: „Ще не вмерла Украї-
на!“ слова П. Чубинського, на-
родне видання (ноти) 15 коп.,
„Прометей“ слова Ол. Ковален-
ка (ноти) 45 коп. — Піменова:
„Цілість держави і автономія“,
перекл. Ол. Коваленка 3 коп. —
Коваленко Олекса: „Горбоко-
ник“ казка віршами 20 коп. —
Лозинський М.: „Польський і
руський революційний рух і У-
країна“, І. частина 35 коп. —
„Розвага“ український деклама-
тор Артистичний збірник поезій,
оповдань, жартів, сатир і гу-
моресок для читання і декламу-
вання на сцені, вечірницях, лі-
тер. збірках, драмат. школі і ин.
Уложив Олекса Коваленко, том
І, друге видання, до 600 стор.
гарного друку з 62 портретами
поетів письменників і артистів,
з малюнками і вінетками. Ціна 1
карб. 25 коп., в артистичній о-
праві 1 карб. 75 коп. — Тейж Том
II, в якому надруковані твори,
що не увійшли в перший том, з
50 портретами до 500 стр. Ціна
1 карб. в оправі 1 карб. 50 коп.
Адреса: Українське видавниц-
тво „Ранок“, Київ, Іванівська 75,
Олекси Коваленкові. — Росія.
(19-22)

КАЛЕНДАРІ
на рік 1908,
видав Р. Н. Оксюзом
Ціна книгарська для нечле-
нів виносить 35 цент.
R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Одинокий руский адвокат і нотар
на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПКА
Консулярний комісар.
Полагає всі справи в Галіччині
Процеса спадкові і ґрунтові. Відбор-
гроші від довжиків. Справи військові
Споряджує контракти, повномочія і всі
інші документи. Перепроводжує інтабу-
ляції і всі виписи гіпотечні. 2-
3 N. Main Str. — WILKES-BARRE, PA.
Адреса поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

**UNION
Ticket Agency**
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Найкраще місце, де можна купити шиф-
карту до старого Нью-Йорку, як також пере-
слати гроші до Галіччини, Угорщини,
Росії і других країв по тій ціні.
Давно також позички на
моріч.

Frank Posluszny
Готельник
Найкращі тутешні і
імпортвані напінки.
Пиво довозить до до-
му, не треба носити на
плечах.
Телефон:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Звертаємо увагу усіх Вн. Родичів
що одиниці управління до пересилки
грошей на стейт Коннектикот в
ГАВРІЙ ДЗІАДІН,
130 Main Str., Derby, Conn.
який є нотарем публичним і має ка-
бію в стейті в сумі 10.000 доларів.
У всякій справі удавайте ся лиш до
аєто. Він виробляє повномочія,
контракти купна і продажі і т. д. По-
лагає всі справи військові як увільне-
ня від асентурунку, контроль, вправ
і т. п. Продає шифкарти на всі ліній
корабельні. Міняє і пересилає гроші
до всіх країв.
Тому, Родичаї, проч в чужини а
удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn
**GERMAN SAVINGS
& DEPOSIT BANK**
Капітал і Надвишка \$700.000.00
Депозити 4.700.000.00
Пересилає також гроші до краю, про-
дає шифкарти, виробляє контракти, по-
лагає всі справи військові, а від аложе-
них грошей влатить 4 процент.
Банк сей затверджений гвернером
стейту.
Розмовляється в нім по руски.
до ner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

**\$3.50. Ріпка спосіб-
ніста! Ми закупили**
за годину цілий фа-
бричний запас сїх го-
динок за дуже низьку
ціну. Сї годинки були
продавані по 15.00 дол.,
однак ми тепер продає-
м їх по 3.50 дол. Мають
на 20 літ тривалу поволучувану коверту.
Годинки сїть мужескі або дамські, гва-
рантовані на 20 літ і викаджені ціни-
ми камінями. Показують час як най-
докладніше і тому сїть поручені усім
тим людям, котрі працюють при
звільненні. Таку годинку вислаємо за
одржанем 3.50 дол. або посиласмо через
експрес на С. O. D. 3.50 дол. і оплати
експресу уповажнює кожного до ви-
сїючої власности годинки. Оглянути
її можна ще перед заплатаю. ДАРОМ
гарний поволучуваний годинник в бр-
елюком до кожної годинки. Пишіть до-
кладний адрес: R. A. PRETER & Co. 52
Dearborn Str. Chicago, Ill. (9-21)

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, хре-
сти, пам'ятники.
**Pig Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.**
ДОНТОР ШТАЙН.
Грудь: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді,
7 до 9 вечер.
18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 208

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої
пополуд. В неділі від 10-ої год. рано
до 12 пополуд.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
Всі РОБОТИ ГАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT,
Антинар.
Продає всілякі ліки по найни-
щих цінах. Ліки Севери.
ЛАНСФОРД, ПА. 208

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.
Капітал \$100.000.00
Надвишка 150.000.00
Нерозділені зиски 22.437.34
Депозити окол. 1.000.000.00
Банк сей має найбільшу надвишку
зі всіх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переховує
в нім свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої
пополудни.
Принймає вклади від долара, по-
части.
Хто хоче, аби сї гроші працю-
вали процент, нехай їх вложити до
Першого Народного Банку
в Шенандоа, Па.

Good Coffee MAKING
Роблене додрої кафи.
Зробити добру каву, значить
вибрати відповідну каву, змолоти єю і додати
Правдивої франкової домішки
Она додає каві лучшего смаку, неутралізує всі
алі насалди і робить єї дешевішою.
Але уважайте на знак охоронний —
млинок кавовий на кожній пачці.
**HEINRICH FRANK
SOEHNE & CO.**
Американська
філія:
FLUSHING,
N. Y.

УЖИВАЮЧИ ТЮТЮН.
Золота годинка і ланцюшок, гваран-
тований на 20 літ. вартості 23 доларів.
Таку годинку дамо кождому, хто помо-
же нам розповсюдити наш найліп-
шої якості тютюну. Ви можете легко
розпродати тютюну за 6 доларів між
ваших приятелів і а те дістанете да-
ром сїю тариу годинку.
Подайте нам свою виразану адресу.
EUROPEAN TOBACCO CO.
33 Leonard Str., Dep. 51, New York, NY.

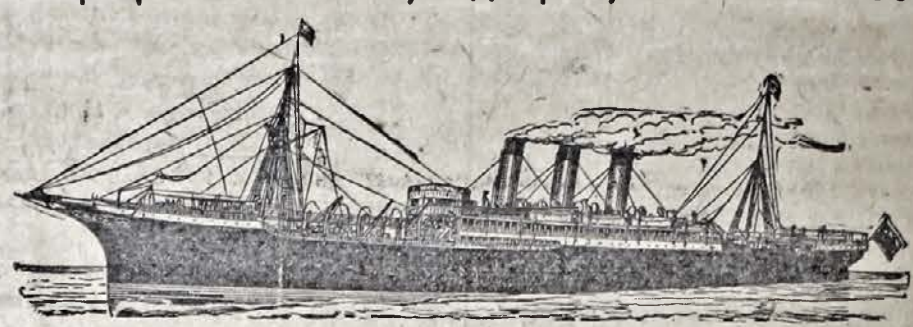
**THE FIRST
NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.**
Капітал \$50.000.00. Надвишка
нерозділені зиски \$93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк
Скулжил Кавнті.
Проводить загальний банковий
бізнес. Видає міжнародні жомі
ордера, драфти і пересилає гро-
ші до всіх частий світа Позичає
роші на реальности. Депозити
єго банку подвоилися протягом
ослідних 5 літ і виносять тепер
около \$500.000.00.
Гроші пересилає через фірму
**Snauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.**

Стефан Рябець
має у себе найліпші напінки,
цигари і папіроси. Має танок
добре заряджену грсерню.
— СПРОБУЙТЕ! —
Mahanoу Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна єго бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

K. G. GIESLAK,
ФОТОГРАФ.
Сли хочете в малой фотографії
зробити великий портрет, то при-
шліть мені малу фотографію, а я
Вам в неї зроблю таку велику як
лиш хочете.
2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

Dr. Teofil A. Staszynski
ЛІКАР.
Лічить всілякі хвороби, жіночі,
ажескі і діточі — совістно.
Вилічене, если можливе, гва-
рантує.
Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
45. 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Агенція Корабельна і Пересилка Грошей
Зайнкорпорована в Стейті Нью Джерсі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.
Банк сей залагоджує слїдуючі справи:
1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтаншій
і як найскорше.
2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю
до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
3) Виробляє повномочія, контракти купна і продажі заосмотрені підписом
конзуля; перепроводжує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі
перепроводжує всілякі інші справи зі судами і старокрасними властями при помочи звисних старо-
красних нотарів і адвокатів.
4) Полагає всі справи військові, як: увільнене від асентурунку, військовій кон-
тролі, увільнене від вправ і т. п.
5) Виравляє паспортти для емігрантів виїжджаючих до краю.
6) Дає поради в процесах против компаній в разі калїцтва, смерті, новиначених
пейдї і в других правних американських справах.
7) Міняє гроші — старокрасні на американські і американські на краєві після біжу-
чого курсу.
Крім сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других
справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не сїть ознакомлені з містом.
Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.
Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів при-
значена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.
З поважанем.
Дирекція: Г. Дзяди́к предс., А. Сабка місце-предс., Х. Курчів кас., С. Ядловський секр.
Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ.
Консуляр і будівничий.
Всі роботи залагоджує сей час
і точно, як таном подає ціни на
всілякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, відзнаки,
хоругви, уніформи.

Цінний і провн вислає
даром
Можете писати до нас по руски.
Словесень 260 польски.

**MERCHANTS
NATIONAL BANK**
Шенандоа, Па.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити вище пів міліона
доларів.
Се в NATIONAL BANK зар-
терований Урядом Злучених
Держав і під безпосередню кон-
тролю тогож уряду.
Є се одинокий Банк в Шенан-
доа, Па. що має свій власний
будинок, в яким міститься сї почта.
Вкладайте гроші до того Бан-
ку а дістанете від них процент.
Банк сей виплачує що року
тисячі доларів проценту своїм
костумерам, котрі мають в нім
свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

**Оден з найбільших
броварів
в Америці.**
ПРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПО-
СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
Хто лиш раз по- Голова від него
коштує сего пива, ніколи не болять,
то иншого вже не боєсть здорове і
буде щир, поживне.
НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ТЕLEPHONE 2085 ORCHARD.
ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.